

Національний університет «Запорізька політехніка»
Факультет соціальних наук
Кафедра журналістики

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи
бакалавра

на тему «СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ІНТЕРНЕТ-МЕДІА ПРО АМАТОРСЬКИЙ
СПОРТ ТА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ: РОЗРОБКА ВЛАСНОГО
МЕДІАПРОЄКТУ»

Виконав: студент IV курсу, групи СН-312
Спеціальності 061 «Журналістика»
(шифр і назва спеціальності)

Гоголенко Олег Олександрович
(прізвище та ініціали)

Керівник: к.філол.н., проф. Хітрова Т. В.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: к.філол.н, доцент Воронюк І.О.
(прізвище та ініціали)

Запоріжжя – 2026 р.

НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Факультет соціальних наук

Кафедра журналістики

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність: 061 «Журналістика»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри Григорук

Протокол № 2
« 16 » вересня 2025 року

З А В Д А Н Н Я

на кваліфікаційну роботу бакалавра студента групи СНз-312

Зайцева Володимира Петровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Технологія створення історико-культурологічної програми на регіональному телеканалі»

керівник роботи к.філол. н., доц. Тонкіх І.Ю.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНТУ від «22» 04 2026 року № 16 .

2. Строк подання студентом роботи 01.06. 2026

3. Вихідні дані для роботи: праці таких науковців, як А. Бурейко, О. Буньківська, Н. Зражевська, Т. Іванюха, Т. Кузнецова, В. Лавров, В. Коробко, І. Пенчук, М. М'ясникова, Т. Трачук, В. Цвік, Н. Цімох тв. ін.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить розробити):

1. Теоретичні основи проблеми дослідження

1.1. Типологія сучасних жанрів телевізійних програм

1.2. Місце історико-культурологічних програм на телебаченні

2. Створення концепції програми

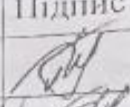
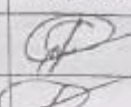
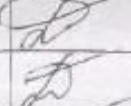
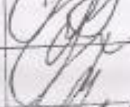
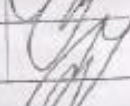
2.1. Програмна сітка UA Запоріжжя

2.2. Сценарій програми «Євреї міста Запоріжжя. Школи Талмуд-Тора та

Хедер»

5. Перелік графічного матеріалу: _____

6. Консультування розділів роботи

Розділ	Консультант	Завдання видав		Завдання прийняв	
		Підпис	Дата	підпис	Дата
Вступ	Хітрова Т.В.		27.12.25		27.12.25
I	Хітрова Т.В.		20.01.26		20.01.26
II	Хітрова Т.В.		18.02.26		18.02.26
III	Хітрова Т.В.		13.03.26		13.03.26
Висновки	Хітрова Т.В.		17.04.26		17.14.26

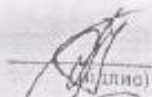
7. Дата видачі завдання: «12» вересня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Збір та систематизація матеріалу	вересень 2025	
2	Аналіз журналістичнознавчого матеріалу	жовтень 2025	
3	Написання вступу	грудень 2025	
4	Написання розділу 1	січень 2026	
5	Написання розділу 2	лютий 2026	
6	Написання розділу 3	березень 2026	
7	Написання висновків	квітень 2026	
8	Оформлення роботи	травень 2026	
9	Захист роботи	червень 2026	

Студент

Керівник роботи

(підпис)

Гоголенко О.О.
(прізвище та ініціали)

Хітрова Т.В.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. СПОРТ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН.....	14
1.1. Сутність спорту як суспільного явища та його роль у системі життєдіяльності людини.....	14
1.2. Історіографія спортивного дискурсу	20
РОЗДІЛ 2. ТРАНСФОРМАЦІЯ СПОРТИВНОГО ДИСКУРСУ В ЦИФРОВОМУ МЕДІАСЕРЕДОВИЩІ.....	27
2.1 Жанрово-стильова парадигма спортивних інтернет-медіа	27
2.2 Основні тематичні напрями сучасного спортивного дискурсу	34
РОЗДІЛ 3. СПОРТИВНИЙ ПОРТАЛ ПРО АМАТОРСЬКИЙ СПОРТ ТА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ: КОНЦЕПЦІЯ МЕДІАПРОЄКТУ	49
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ.....	63

РЕФЕРАТ

Текст кваліфікаційної роботи «Спеціалізовані інтернет-медіа про аматорський спорт та здоровий спосіб життя: розробка власного медіапроєкту» становить 67 сторінок. Для виконання дослідження опрацьовано 43 джерела.

Предмет дослідження – розробка власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Об'єкт дослідження – спеціалізовані інтернет-медіа про аматорський спорт та здоровий спосіб життя.

Мета роботи полягає у визначенні особливостей сучасного спортивного дискурсу й розробці власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Відповідно до поставленої мети були висунуті такі **завдання**:

- розкрити зміст поняття спорт, як суспільне явище та визначення його ролі у житті людини;
- розглянути історіографію спортивного дискурсу;
- визначити жанрову специфіку спортивної журналістики в інтернет-ЗМІ;
- визначити основні проблемно-тематичні напрями спортивної інтерне-журналістики;
- розробити медіапроєкт «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Методологічну й теоретичну основу роботи становлять праці таких науковців, як Л. Вернер, Б. Хатчінс, Д. Роу – вивчали поняття «медіаспорту»; Е. Біллінгс, М. Баттерворт, П. Турман. С, Могран – розглядали особливості спортивної медіакомунікації та роль медіа в індустріалізації спорту; А. Бондар, М. Варич, Т. Іващенко, С. Ільченко та П. Локшина – висвітлювали функції

спортивної журналістики; В. Куріцин, Ю. Сазонова, К. Снятков – досліджували мову сучасних спортивних журналістів; М. Дутчак, Р. Левицький, В. Супрун – описали специфіку спортивної журналістики та її місію в сучасному суспільстві.

Методи дослідження: метод аналізу, синтезу, описовий та узагальнення. Для реалізації емпіричного дослідження використовувався метод моніторингу та проєктування.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному теоретичному обґрунтуванні та практичній розробці концепції сучасного спортивного медіапроєкту як цілісної цифрової екосистеми, що інтегрує класичні засади журналістики з новітніми технологічними рішеннями для формування персоналізованої культури здоров'я. У роботі акцентовано, що в умовах діджиталізації спортивний ресурс трансформується з пасивного джерела інформації у складний інструмент соціальної інженерії, який використовує AI-персоналізацію та елементи гейміфікації для моніторингу та підтримки фізичного й ментального стану користувача.

Окрему наукову увагу приділено зміні акцентів у спортивному дискурсі: аргументовано перехід від суто ідеологічного впливу до стратегій всебічного Wellness-супроводу, де спорт презентується як доступний інструмент досягнення гармонії тіла та розуму. Новизна дослідження також виявляється у визначенні соціальної ролі медіа у подоланні вікових стереотипів через впровадження інклюзивних комунікаційних стратегій та популяризацію реальних «історій натхнення», що стимулюють залучення широких верств населення до аматорського спорту. Таким чином, робота пропонує інноваційну модель медіавидання, яка поєднує професійну журналістську майстерність із високою соціальною відповідальністю та технологічною ефективністю у справі оздоровлення нації. Всі ці аспекти враховано при розробці власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Сфера застосування: матеріали дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, при підготовці лекційних та практичних занять з дисциплін навчального плану спеціальності «Журналістика», а також при написанні курсових та дипломних робіт студентів і журналістських матеріалів.

**ДИСКУРС, ЖАНР, ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТАНДАРТИ, ЗАМІТКА,
ІНТЕРВ'Ю, ІНТЕРНЕТ-РЕСУРС, КОМЕНТАР, МАСМЕДІА,
МЕДІАКОМУНІКАЦІЇ, РЕПОРТАЖ, СПОРТ**

ВСТУП

У сучасних реаліях спорт перестав бути лише ареною для змагань і суперництва, трансформувавшись у багатогранний соціальний інститут, що пронизує психологічну, культурну та фізичну сфери людського буття. Значущість цього феномену як суспільного явища, підкріплена його видовищністю, масовістю та непередбачуваністю результатів, робить його надзвичайно привабливим об'єктом для медіа. Особливо гостро цей інтерес проявляється під час висвітлення глобальних подій, таких як Олімпійські ігри та світові чемпіонати, які завдяки медіаресурсам перетворюються на потужні комунікаційні майданчики для всього людства.

Спортивний інтернет-дискурс постає як цілісна сукупність мовленнєвих практик (усної та письмової форм), що не лише відображають зміст спортивної діяльності, а й фіксують його у вигляді багатогранних медіатекстів. Його специфіка є наскрізною та виразно виявляється на всіх мовних рівнях – від лексичного складу до граматичних конструкцій та фразеології. Характерною рисою спортивного дискурсу є його міждисциплінарність: він активно взаємодіє з науковим, педагогічним, юридичним, політичним та навіть театральним середовищем, запозичуючи їхні смисли та інструментарій [12].

У сучасній жанровій палітрі спортивної комунікації домінують інформаційні та аналітичні формати, серед яких ключове місце посідають інтерв'ю, репортажі та професійні коментарі. Водночас у західній науковій думці цей феномен тлумачиться через категорію «медіаспорт» – унікальний культурний сплав, що за своїм впливом на суспільство та масштабністю поширення порівнюється дослідниками з великими географічними відкриттями [41].

Вплив діджиталізації на спортивні медіа та наслідки цього процесу характеризуються у праці Д. Роу «Глобальний медіа-спорт: потоки, форми та ф'ючерси» [40]. Автор аналізує вплив технологічного процесу на традиційні спортивні медіа, їх адаптацію до змін та появу гібридних медіа.

Для медійного спортивного дискурсу характерні майже ті самі особливості, що й для медіакомунікацій в цілому. Як вже було зазначено дослідниками вище спортивна журналістика легко і швидко пристосовується до змін, які диктує діджиталізація. Через це в спортивних медіакомунікаціях добре помітне зміщення споживача та виробника контенту, зворотній зв'язок та різноманітність аудиторії [35].

Спортивна медіакомунікація у поєднанні з сучасними цифровими інструментами, такими як мобільні додатки та персоналізовані розсилки, здатна не лише інформувати про події, а й створювати стійкі соціальні мережі, що базуються на спільних цінностях самовдосконалення та національної єдності.

Спортивні новини та відносини між ЗМІ та спортом були предметом великого інтересу багатьох науковців у сфері соціальних комунікацій. Різні аспекти цієї теми висвітлені як в українських, так і в зарубіжних дослідженнях соціальної комунікації. Поняття «медіаспорту» вивчали Л. Вернер, Б. Хатчінс, Д. Роу. Особливості спортивної медіакомунікації та роль медіа в індустріалізації спорту розглядали Е. Біллінгс, М. Баттерворт, П. Турман. С, Могран. Функції спортивної журналістики висвітлювали П.Локшина, С. Ільченко та М. Дутчак. Мова сучасних спортивних журналістів подана в працях В. Куріцина, К. Снятков та Т. Іващенко. Специфіка спортивної журналістики та її місія в сучасному суспільстві були описані у працях М. Дутчак, Р. Левицького, В. Супрун.

Аналіз робіт засвідчує, що розвиток пов'язаних зі спортом медіапроцесів, значення спорту у просторі медіакомунікації, ступінь впливу спортивних медіакомунікацій на аудиторію дозволяють визначати спорт як самодостатній

медіафеномен. Спорт став явищем планетарного масштабу – підсумками змагань цікавляться мільйони людей у всьому світі, сама спортивна тематика тісно переплітається з політикою. Спорт виступає важливим інструментом консолідації суспільства, впливає на спосіб життя людей, підтримує загальнолюдські та культурні цінності.

Актуальність кваліфікаційної роботи пов'язана із постійно зростаючою кількістю спортивних україномовних інтернет-ресурсів та малою кількістю досліджень пов'язаних із аналізом сучасного спортивного контенту, що формує самостійний спеціалізований дискурс.

Мета роботи полягає у визначенні особливостей сучасного спортивного дискурсу й розробці власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Відповідно до поставленої мети були висунуті такі **завдання**:

- розкрити зміст поняття спорт, як суспільне явище та визначення його ролі у житті людини;
- розглянути історіографію спортивного дискурсу;
- визначити жанрову специфіку спортивної журналістики в інтернет-ЗМІ;
- визначити основні проблемно-тематичні напрями спортивної інтерне-журналістики;
- розробити медіапроєкт «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Об'єкт дослідження – спеціалізовані інтернет-медіа про аматорський спорт та здоровий спосіб життя.

Предмет дослідження – розробка власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Методи дослідження: Метод аналізу та синтезу дозволив розглянути та узагальнити наукові концепції вчених, що розглядали у своїй працях питання

спортивного дискурсу. При написанні роботи використовувався також історичний метод – для вивчення формування і розвитку медіаспорту та медіакомунікацій у спорті. Описовий метод використовувався для характеристики публіцистичних матеріалів, наявних в українському інтернет-сегменті. Для проведення емпіричного дослідження використовувалися методи моніторингу, спостереження, узагальнення та проєктування.

Методологічна й теоретична основу роботи. Детально розглянули спорт як медіакомунікаційний феномен та особливості медіаспорту такі дослідники як: Л. Вернер [41], Б. Хатчінс [36], Д. Роу [40] і Е. Біллінгс [34], Дж. Магуайр [37] та ін.

Особливості спортивної медіакомунікації та роль спортивних медіа порушували у своїх працях зарубіжні вчені Е. Біллінгс [34], М. Баттерворт та П. Турман, С. Морган [38] та Л. Ян [42].

Особливості мови спортивних журналістів були досліджені в працях В. Куріцина [16], М. Дутчак [34], Т. Іващенко [40], П. Локшиної [18]. Розвитку спортивної журналістики були присвячені роботи В.Бондар [6], О. Колупаєвої [46], В. Куріцина [16].

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному теоретичному обґрунтуванні та практичній розробці концепції сучасного спортивного медіапроєкту як цілісної цифрової екосистеми, що інтегрує класичні засади журналістики з новітніми технологічними рішеннями для формування персоналізованої культури здоров'я. У роботі акцентовано, що в умовах діджиталізації спортивний ресурс трансформується з пасивного джерела інформації у складний інструмент соціальної інженерії, який використовує AI-персоналізацію та елементи гейміфікації для моніторингу та підтримки фізичного й ментального стану користувача.

Окрему наукову увагу приділено зміні акцентів у спортивному дискурсі: аргументовано перехід від суто ідеологічного впливу до стратегій всебічного

Wellness-супроводу, де спорт презентується як доступний інструмент досягнення гармонії тіла та розуму. Новизна дослідження також виявляється у визначенні соціальної ролі медіа у подоланні вікових стереотипів через впровадження інклюзивних комунікаційних стратегій та популяризацію реальних «історій натхнення», що стимулюють залучення широких верств населення до аматорського спорту. Таким чином, робота пропонує інноваційну модель медіавидання, яка поєднує професійну журналістську майстерність із високою соціальною відповідальністю та технологічною ефективністю у справі оздоровлення нації. Всі ці аспекти враховано при розробці власного медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя».

Матеріали і висновки роботи мають **теоретичне і практичне значення**: матеріали дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, при підготовці лекційних та практичних занять з дисциплін навчального плану спеціальності «Журналістика», а також при написанні курсових та дипломних робіт студентів і журналістських матеріалів.

Апробація результатів роботи. Практичні результати дослідження викладені в доповіді «Персональні тренди в сучасному спортивному дискурсі» на I Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Журналістика і медіа в умовах цифрових трансформацій» м. Миколаїв 13-14 травня 2025 р. Миколаїв : Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова, 2025. С. 18–21.

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. У вступі обґрунтовано ступінь вивчення заявленої теми, окреслюється мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження, його наукова новизна, теоретичне та практичне значення.

У першому розділі визначається теоретичний аспект спорту як соціального явища. У першому підрозділі цього розділу окреслюється спорт та його значення

у житті людини, у другому – вивчається історіографія спортивного дискурсу, поняття «медіаспорт».

Другий розділ складається з двох підрозділів. У першому з них жанрова специфіка українського спортивного інтернет-сегменту, у другому – досліджуються основні тематичні напрямлення спортивних матеріалів та їх проблематика.

Третій розділ присвячено проєктуванню медіапроєкту «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя» та його технічній розробці.

У висновках підводяться підсумки дослідження. Обсяг роботи складає 67 сторінок. Список використаної літератури включає 42 найменування.

РОЗДІЛ 1

СПОРТ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

1.1. Сутність спорту як суспільного явища та його роль у системі життєдіяльності людини

Процес фізичного виховання виходить за межі суто технічного вдосконалення рухових навичок, охоплюючи формування цілісної особистості. Умови тренувальної та змагальної діяльності виступають дієвим інструментом загартування волі, а також засвоєння етичних норм і принципів міжособистісної взаємодії.

Спорт грає величезну роль в житті кожної людини, бо вона розуміє, що здоровий та енергійний спосіб життя, а також заняття фізичною культурою – це корисне проведення часу. Спорт проникає у всі щаблі сучасного соціуму, виявляє широку дію на найважливіші сфери життєдіяльності суспільства: впливає на національні відносини, діяльне життя, суспільний стан, формує моду, етичні цінності, спосіб життя людей, розвиваються не тільки фізичні, але індивідуальні навички, що сприяє подальшому зростанню гармонійної особистості [4, с. 160-161].

У сучасному світі рухова активність стала невід'ємною умовою життєдіяльності та важливою складовою щоденного графіку сучасної людини. Фізична культура має інклюзивний характер, охоплюючи всі верстви населення – від дітей до людей похилого віку, незалежно від їхнього статусу чи рівня зайнятості, зокрема й представників державної еліти. Крім фізіологічної користі, спорт виступає ефективним інструментом підтримки ментального здоров'я та протидії депресивним станам. Проте, оскільки систематичні тренування потребують значних вольових зусиль і самодисципліни, чимало людей схильні

до прокрастинації, обираючи пасивне дозвілля та нездоровий спосіб життя замість зміцнення власного організму. На доказ цієї тези можна навести приклад слова відомого спортсмена А. Волкова: «...спорт сьогодні – це головний соціальний фактор, здатний протистояти нашестю дешевої культури і поганим звичкам. Це найкраще «брязкальце», яке зможе відвернути людей від нинішніх соціальних проблем. Це, мабуть, єдиний «клей», який здатний склеїти всю націю до купи, що не вдається ні релігії, ні тим більше політикам. Коли грає «Динамо» (Київ), на стадіоні та біля телевізора в єдиному пориві об'єднуються всі» [7, с. 567].

Спорт володіє значним соціалізаційним потенціалом, що робить його дієвим інструментом суспільної інтеграції. Державні діячі традиційно розглядають спорт як потужний консолідуючий фактор, здатний згуртувати націю навколо спільної ідеї та ціннісних орієнтирів, таких як прагнення до досконалості та успіху. Результати соціологічних досліджень серед молоді підтверджують, що спортивна діяльність формує фундаментальне світосприйняття та має високу мотивуючу силу. Саме в спортивному середовищі найбільш повно реалізуються засадничі принципи сучасного соціуму: рівність можливостей, чесна конкуренція, самовдосконалення та воля до перемоги, що тісно переплітаються з духовним розвитком особистості.

Не всі розуміють, що заняття фізичними тренінгами тісно пов'язані з дієздатністю людини, з умінням сконцентруватися та зі швидкістю здійснення робіт. Спорт демонструє можливості не лише для спортивної та фізичної модернізації, а й для трудового, морального, інтелектуального естетичного виховання. А також спорт одночасно є і походженням позитивних емоцій, він згладжує психічне становище, дозволяє знімати розумову втому. Він є також, засобом оздоровлення, захисту від невдалих наслідків наукового та технічного вдосконалення з характерним для нього гострим зменшенням рухової активності у побуті та трудовій діяльності [22, с. 61–64].

Спорт – це одна із форм організації здорового способу життя, відпочинку та розваг. Особливо яскраво це виражено у масовому спорті, де не ставиться якась мета у досягненні високих спортивних нагород. Функція соціальної інтеграції та соціалізації особистості у спорті є одним із найсильніших факторів залучення людей у суспільне життя. На цій підставі його важлива роль у процесі соціалізації особистості.

Спорт і фізична культура мають суттєвий вплив на економічний ландшафт держави, трансформуючи структуру попиту, якість людського капіталу та розвиток суміжних галузей, зокрема туризму. Економічне значення спортивної сфери проявляється у таких стратегічних напрямках:

- демографічний та трудовий потенціал, адже спорт є ключовим фактором пролонгації активного довголіття та подовження періоду професійної працездатності населення;
- економічна ефективність оздоровлення – масовий спорт мінімізує суспільні витрати, пов'язані з лікуванням захворювань та деструктивним впливом шкідливих звичок на продуктивність праці;
- розвиток спортивної індустрії – рухова активність сформувала масштабний ринок підприємництва. Спортивна галузь та супутній туристичний сектор забезпечують високий рівень зайнятості та генерують стабільні податкові надходження до бюджетів усіх рівнів, що дозволяє ефективно вирішувати соціальні завдання.
- фізичне виховання є фундаментом підготовки конкурентоспроможних трудових ресурсів, що безпосередньо стимулює загальне економічне зростання країни [24, с. 18].

Сучасні ставлення до фізичної культури пов'язані з її оцінкою як специфічної частини загальної культури. Тобто, фізична культура постає як складне суспільне явище, яке не обмежується вирішенням завдань у плані фізичного розвитку, а навпаки, займається виконанням та інших соціально-

значущих функцій суспільства, наприклад, у галузі моралі, етики та виховання. Оскільки суспільство двадцятого першого століття дуже зацікавлене у здоров'ї молодого покоління.

Фізична культура є невід'ємним складником загальнолюдської культури та специфічною сферою соціальної діяльності. Вона спрямована на комплексне зміцнення здоров'я, гартування прикладних характеристик організму – зокрема опорно-рухового апарату та ключових систем життєзабезпечення, – а також на інтеграцію фізичного потенціалу особистості у практичні потреби суспільства.

На малюнку 1.1. показано основні показники стану фізичної культури у суспільстві. Тобто завдяки всім цим показникам людина може не тільки зміцнити своє здоров'я, але ще й тим самим підвищити рівень розвитку масового спорту.

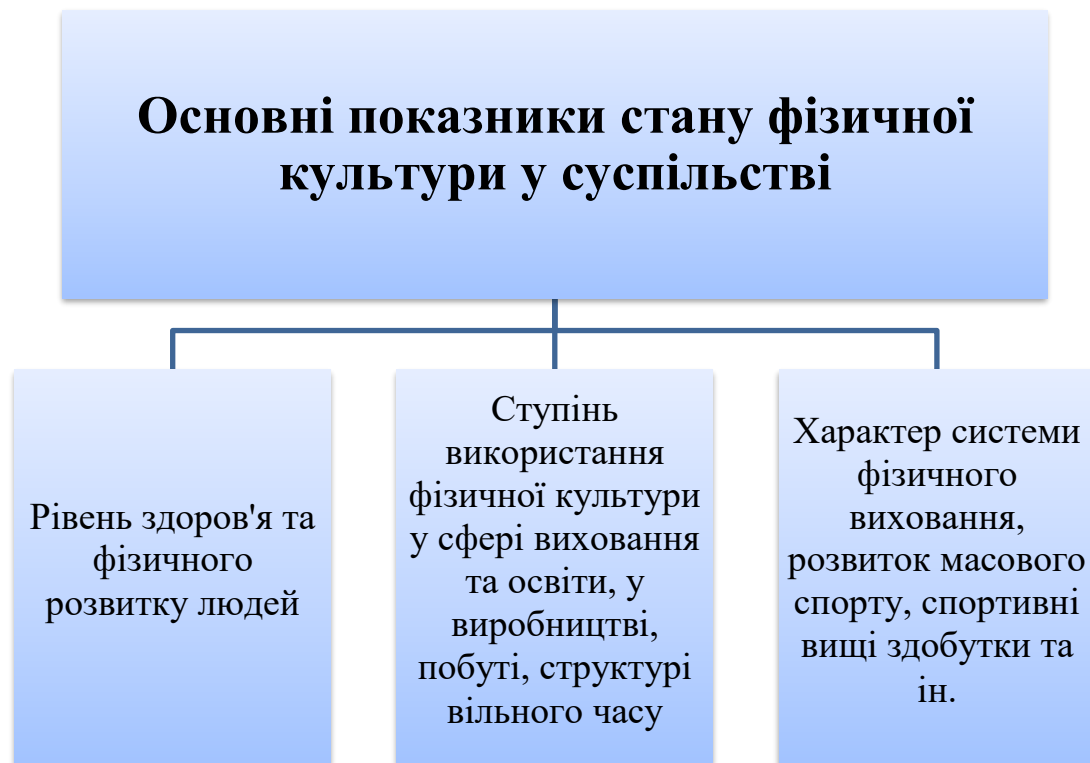

Рис. 1.1. Показники стану фізичної культури у суспільстві (за Т. Круцевич [17])

Всі ці елементи також сприяють підвищенню рівня здоров'я суспільства в цілому, тому що тільки здорова людина зможе добре вчитися, виконувати якісно свою роботу і гармонійно поєднувати у собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість. Тому в суспільстві фізична культура, будучи надбанням народу, є важливим засобом «виховання нової людини», яка саме включатиме всі ці елементи.

Сфера фізичної культури виконує у суспільстві безліч функцій та охоплює всі вікові групи населення. Поліфункціональний характер сфери проявляється в тому, що фізична культура – це розвиток фізичних, естетичних та моральних якостей людської особистості, організація суспільно-корисної діяльності, дозвілля населення, профілактика захворювань, виховання нового покоління, фізична і психоемоційна рекреація та реабілітація, видовище, комунікація тощо.

Тобто, іншими словами, таке поняття, як «фізична культура», займає досить важливе місце в житті суспільства. Оскільки тільки завдяки їй, людина може гармонійно жити і розвиватися, бо вона тримає людей у тонусі, сприяючи при цьому, поліпшенню багатьох сфер життєдіяльності [14, с. 28].

Основу та зміст культурно-психологічного процесу розвитку «культури» становить насамперед розвиток фізичних та інтелектуальних здібностей людини, її моральних та естетичних якостей. Виходячи з цього, фізична культура є однією з складових частин загальної культури [10].

Таким чином, зі спостережень можна виділити стійку тенденцію щодо підвищення значущості фізичної культури в суспільстві. Наведемо перелік основних тенденцій з розвитку фізичної культури:

- у підвищенні ролі держави в підтримці розвитку фізичної культури, суспільних форм організації та діяльності у цій сфері;
- у широкому використанні фізичної культури у профілактиці захворювань та зміцненні здоров'я населення;
- у продовженні активного творчого довголіття людей;

- в організації дозвільної діяльності та у профілактиці асоціальної поведінки молоді;
- використанні фізкультури як важливого компонента морального, естетичного та інтелектуального розвитку молоді;
- у залученні до заняття фізичною культурою працездатного населення;
- у використанні фізичної культури в соціальній та фізичній адаптації інвалідів, дітей-сиріт;
- у зростаючому обсязі спортивного телерадіомовлення та ролі телебачення у розвитку фізичної культури у формуванні здорового способу життя;
- у розвитку фізкультурно-оздоровчої та спортивної інфраструктури з урахуванням інтересів та потреб населення;
- у різноманітті форм, методів та засобів, що пропонуються на ринку фізкультурно-оздоровчих та спортивних послуг [14].

Отже, спорт і фізична культура є фундаментальними складниками загальної культури суспільства, що виконують складну багатогранну роль у розвитку як окремої особистості, так і держави в цілому. Будучи дієвим інструментом соціалізації, спорт виходить за межі суто фізичного вдосконалення, формуючи ціннісні орієнтири молоді, загартовуючи волю та сприяючи засвоєнню етичних норм і культури міжособистісної взаємодії. Як загальнонаціональний феномен, він володіє потужним консолідуючим потенціалом, здатним згуртувати націю навколо ідей успіху, прагнення до досконалості та формування здорового світосприйняття. Водночас фізична активність виступає стратегічним ресурсом для зміцнення людського капіталу, оскільки сприяє подовженню періоду працездатності, мінімізує суспільні витрати на охорону здоров'я та стимулює розвиток спортивної індустрії як вагомого сектора економіки.

1.2. Історіографія спортивного дискурсу

На думку дослідників, спортивний дискурс є неізолюваним, він контактує з іншими його різновидами у загальному дискурсному просторі [27]. Згідно з концепцією А. Зільберта, спортивний дискурс характеризується міждисциплінарністю та активною взаємодією з іншими інституційними дискурсами: науковим, педагогічним, діловим, юридичним, політичним тощо. Зокрема, точки дотику з науковою сферою простежуються у фаховій літературі, що охоплює питання біомеханіки, спортивної фізіології, психологічної підготовки атлетів та історії розвитку фізкультури. Педагогічний аспект інтегрується у спортивний дискурс через навчально-методичне забезпечення спортивної освіти, орієнтоване на тренерів, психологів та профільні заклади. Водночас перетин з юридичним та офіційно-діловим дискурсами реалізується через систему спортивно-нормативних текстів. До них належать регламенти змагань, нормативні акти щодо присвоєння спортивних звань (від розрядів до статусу заслуженого майстра спорту) та державні вимоги до рівня фізичної підготовленості населення в межах єдиних класифікаційних систем.

Спортивний дискурс зближується з політичним та військовим, що зумовлено їхньою спільною агональною (змагальною) природою. У політичному середовищі боротьба між владою та опозицією часто набуває форми метафоричного поєдинку, де сторони використовують стратегії нападу, оборони та контрнасту. Це породжує спільний когнітивний простір, у якому спорт, політика та військова справа об'єднані ідентичними категоріями: наявністю опонента, дотриманням етики та правил «гри», розробкою тактичних схем, а також фінальними атрибутами – тріумфом, поразкою чи нагородою. Свідченням такої інтеграції є активне використання воєнної риторики та мілітарних метафор у мові спортивної журналістики.

Попри очевидну схожість із політичним та військовим дискурсами, А. Зільберт акцентує на функціональній самотності спортивної комунікації. Ключовою відмінністю є наявність у спорту гедоністичної (рекреативної) та естетичної функцій, які зазвичай не притаманні політиці чи війні. Дослідник зауважує, що ці аспекти набувають особливого значення у медіапросторі. Завдяки технічним можливостям телебачення – використанню великих планів, монтажних прийомів та уповільнених повторів – трансляція змагання перетворюється на естетично значущу подію. Це створює у глядача ефект задоволення, який неможливо повноцінно отримати в реальному хронотопі стадіону, роблячи спортивний дискурс вагомим культурним явищем. Спортивний дискурс пов'язується з побутовим, а саме з його різновидами: емоційним та інтелектуальним святковим спілкуванням, у процесі якого учасники комунікації обмінюються інформацією, коментують або оцінюють цю інформацію, удосконалюють своє вміння орієнтуватися у спортивному житті та передбачати хід спортивних подій.

А. Зільберт виділяє перетин спортивного дискурсу з театральним-сценічним. Він пояснює театральність спортивного дискурсу тим, що один із учасників спілкування – «клієнт», масова аудиторія (читачі, слухачі, глядачі) відчувається не тільки в ролі адресата, а й у ролі спостерігача, який сприймає спортивні події як якусь виставу із захоплюючим сюжетом та непередбачуваним фіналом [12, с. 107-110].

До XIX століття спортивна активність була самостійною частиною життя. Розвиток різних видів змагань в епоху Відродження (Англії, Венеції, Голландії) стали провісниками спортивного «буму», що почався через кілька століть. До цього ж періоду відносяться перші згадки про спорт у письмових джерелах: декларація короля Шотландії та Англії Якова I «Книга про спорт» («Book of Sports», 1617) [6], книга філософа Дж. Локка «Думки про виховання» (1693), де

створюється теорія фізичної культури джентльменів [9, с. 12], замітка газети «Протестантський Меркурій» від 1681 про боксерський поєдинок.

Принаймні наближення ХІХ століття паралельно відбувалися два процеси. З одного боку, спортивна діяльність продовжувала інституціоналізуватися: з'являлися організовані змагання, виникали нові види спорту, що, крім іншого, стимулювало інтерес до давньогрецьких змагань, до утвердження олімпійської ідеї [33, с. 26]. Диференціація та стрімкий розвиток спорту зумовили його активну інтеграцію в тогочасний медіапростір, передусім через періодичну пресу. Протягом ХІХ століття у провідних країнах Європи – Англії, Німеччині та Франції – почали функціонувати спеціалізовані видання, повністю присвячені спортивній проблематиці. Цей період став ключовим етапом інституціоналізації спортивної журналістики та остаточного закріплення спорту в структурі масових комунікацій. У червні 1894 року французьким бароном П'єром де Кубертенем була висловлена ідея про відродження Олімпійських ігор. Тоді ж було ухвалено рішення про проведення перших Олімпійських ігор сучасності в Афінах у 1896 році, а також започатковано Міжнародний олімпійський комітет (МОК) для їх організації.

Історичне становлення спортивної журналістики отримало потужний імпульс завдяки феномену Олімпійських ігор. У сучасних медіареаліях пріоритетним вектором журналістської діяльності є професійний спорт та спорт вищих досягнень, що зумовлено високим суспільним запитом на видовищність та емоційну інтенсивність змагань. Центральне місце у медійному дискурсі посідають літні та зимові Олімпіади, а також світові першості з найбільш рейтингових дисциплін, таких як футбол, хокей, легка атлетика, велоспорт та фігурне катання.

Основними функціями спортивної медіакомунікації, які вона виконує в суспільстві є:

– інформаційна функція – є базовою та найбільш загальною, оскільки характерна для журналістики загалом. Її суть полягає у донесенні подій світу спорту до споживачів спортивної інформації, що дозволяє у свою чергу підтримувати змагальну компоненту;

– організаційна функція спортивної журналістики – пов’язана з тим, що завдяки журналістській діяльності організовуються ті чи інші спортивні заходи. Журналісти можуть виступати організаторами заходів як безпосередньо, так і опосередковано – привертаючи увагу суспільства і держави до певних сфер спортивного та близько спортивного життя;

– управлінська функція – пов’язана з двома вище названими і полягає, на думку О. Шустера, у неопосередкованому впливі на читача/глядача та в сталому впливі на соціальні інститути спорту [31, с. 24].

Функціональне наповнення спортивної журналістики є динамічним і безпосередньо залежить від соціально-економічного устрою держави. У сучасному українському медіапросторі спостерігається чітка трансформація: пріоритет ідеологічного впливу поступається місцем ринковим механізмам, де ключовим орієнтиром стає рентабельність. Отже, спортивна комунікація інтегрується в систему економічних відносин, підпорядковуючись законам ринку та бізнес-показникам. Нині спорт трансформувався у масштабний медіафеномен, що генерує величезні масиви новинного та розважального контенту. Висока зацікавленість аудиторії, потужний рекламний потенціал та тісна синергія з політичною сферою підтверджують особливий статус спортивної індустрії як невід’ємної та комерційно привабливої складової сучасного інформаційного простору.

Теоретичні роботи в галузі спортивної журналістики акцентують увагу на розвитку спортивної журналістики у XIX–XX ст. і, насамперед, на спортивний рух. Особливості висвітлення фізичної культури спорту в інтернет ресурсах відображені у працях А. Бондар, В. Мамай. Особливості висвітлення фізичної

культури і спорту в інтернет ресурсах [3]. Поняття спортивного медіатексту та спортивної комунікації розглядаються в докторській дисертації М. Варич «Спортивний медіатекст: закономірності становлення та парадигма розвитку» [5], питанням спортивної термінології та перекладу спортивних текстів присвячена праця Т.Іващенко «Деякі особливості перекладу фахових текстів спортивної тематики» [40], особливості спортивної журналістики в Україні: історія становлення, проблеми та основні тенденції розвитку розглядаються у низці дослідницьких розвідок [18].

У західній медіалогії спорт як медіакомунікаційний феномен позначається терміном «медіаспорт», однак це поняття не отримало осмислення в українській науці і не введено до наукового обігу. Позначена категорія вперше з'являється і чітко артикулюється в монографії «Медіаспорт» за редакцією Л. Веннера, опублікованої в 1998 [41]. Автори визначають «медіаспорт» як «новий генетичний штам, що є культурним сплавом спорту з комунікацією» [41, с. 14], «культурний феномен» [41, с. 11], унікальність якого в тому, що він взаємодіє з широкою громадською сферою. У просторі «медіаспорту» взаємодіють різні установи, тексти та аудиторія.

Тексти в «медіаспорті» розглядаються у зв'язку з ширшими культурними дискурсами, що включають цінності, національну ідентичність, поняття «знаменитості» спортсменів, расу та етнічну приналежність, гендерні аспекти, спортивну етику. Глобалізація, нові технології та вдосконалення медіакомунікаційних каналів змінюють формат спортивних медіатекстів, а також стимулюють інтерес до мега-подій (Олімпіада, чемпіонати), зміцнюють позитивний імідж спорту серед масової аудиторії, надихають на заняття спортом та впливають на глядацькі настрої. Подальший розвиток поняття «медіаспорту» отримало у роботі «Цифровий медіаспорт: технології, влада та культура в мережевому суспільстві» Б. Хатчінса та Д. Роу [36], в якій перетинаються проблеми ринку, технологій та культурних традицій. Все це разом формує

сучасний глобальний медіа-ландшафт. Вплив глобалізації на спортивні ЗМІ та економічні наслідки цього аналізується у праці Д. Роу «Глобальний медіа-спорт: потоки, форми та ф'ючерси» [40].

Провідну роль популяризації спорту та її перетворенні на елемент масової культури зіграв розвиток форм комунікації, що відбулося XIX–XX ст. Розглянемо категорії медіакомунікації, спорту та визначимо місце спорту у просторі медіакомунікації. Поняття медіакомунікації з'явилося в науковому дискурсі в другій половині XX століття і знаходиться в тісному взаємозв'язку з еволюцією технологій передачі інформації з одного боку, а з іншого – зі змінами суспільного життя, що супроводжують технологічну революцію. Термін «медіакомунікація» має у своїй основі англomовне поняття медіа, які в широкому сенсі можна трактувати як «засоби зв'язку та передачі різних типів – від найдавніших до найсучасніших, що утворюють глобальні інформаційні супермагістралі» [5, с. 6]. «Медіа» є ключовим, сенсотворчим поняттям для інших термінів в англomовній дослідницькій традиції, наприклад, мас-медіа та медіасистеми.

Для розуміння спортивної медіа-комунікації важливим є поняття медіасистеми. Воно впливає з осмислення того факту, що сукупність ЗМІ будь-якого рівня – міста, регіону, країни є складною системою різних каналів комунікації, підприємств, аудиторій. Поняття медіасистеми має значення тому, що спортивна медіакомунікація є частиною такої системи. Спортивну медіасистему можна розглядати на різних рівнях: регіональному (місто, область, регіон тощо), національному (країна), глобальному. Глобальна медіасистема цікава тим, що на такому високому рівні медіа виступають не просто «передавачами» інформації, які можуть її спотворювати або бути вибірковими, вони самі можуть диктувати виробникам інформації, яке рішення приймати.

Сукупність спортивних ЗМІ є підсистемою глобальної медіасистеми та виробляє спортивну медіакомунікацію. Спортивна комунікація – це «взаємодія

міжсоціальними суб'єктами, заснована на створенні, поширенні та споживанні спортивної масової інформації, що передбачає участь широкого кола професійних спортсменів, представників аматорського спорту, спортивної громадськості, керівників, спортивних організацій, журналістів, фахівців зі зв'язків із громадськістю та ін.» [6, с. 169].

Для спортивної медіакомунікації характерні такі самі особливості, що й для медіакомунікації. Більше того, як зазначає у своїй редакторській статті Р. Бойл, спортивна журналістика досить сприйнятлива до змін, які відбуваються на межі століть, – діджиталізації, переходу в Інтернет – була на передньому краї цифрового переходу [35].

Спортивний медіадискурс сьогодні функціонує як складний комунікаційний простір, де змагальна активність трансформується у видовищний медіапродукт. Завдяки цифровізації та розвитку соціальних платформ, спортивна медіакомунікація перетворилася на глобальну систему «медіаспорту», яка не просто транслює події, а активно конструює соціальні смисли, національну ідентичність та культ знаменитостей. У сучасних ринкових умовах, зокрема в Україні, цей процес остаточно комерціалізувався: головним завданням медіа стає не ідеологічне виховання, а генерація прибуткового контенту, адаптованого до запитів розрізненої цифрової аудиторії. Таким чином, спортивна медіакомунікація стала невід'ємною частиною глобальної економіки, де технологічна інтерактивність та естетизація змагання забезпечують спорту статус одного з найвпливовіших медіафеноменів сучасності.

РОЗДІЛ 2

ТРАНСФОРМАЦІЯ СПОРТИВНОГО ДИСКУРСУ В ЦИФРОВОМУ МЕДІАСЕРЕДОВИЩІ

2.1. Жанрово-стильова парадигма спортивних інтернет-медіа

Питання жанрової структури залишається в епіцентрі науково-практичних дискусій, що зумовлює необхідність переосмислення фундаментальних характеристик, властивостей та функцій журналістського твору. Традиційна теорія жанрознавства наразі не повною мірою встигає за динамічними процесами модифікацій, зумовленими стрімкою діджиталізацією медіапростору, внаслідок чого значна частина сучасного контенту вже не вписується у межі класичних теоретичних стандартів. Жанр як категорія постає цілісною єдністю змісту та форми з притаманними їй специфічними ознаками, де в основі класифікації лежать різні критерії. Зокрема, В. Здоровега пропонує систему, де ключовим орієнтиром виступає об'єкт відображення та конкретний життєвий матеріал. Дослідник аргументовано доводить, що попри можливість варіювання способів подачі однієї й тієї самої події, існують певні закономірності, за яких конкретні факти знаходять своє найбільш адекватне та ефективне втілення саме в межах чітко визначених жанрових форм.

Запропонована класифікація також базується на цільовому призначенні матеріалу, яке визначається автором або редакційною політикою. Зокрема, якщо головною метою є оперативна констатація факту, публікація набуває форми замітки; натомість потреба в глибокому аналізі подій чи явищ зумовлює перехід до складніших форм, як-от репортаж або коментар. Ускладнення журналістських завдань неминуче призводить до трансформації методів їх реалізації. Журналістські форми не існують ізольовано; вони еволюціонують і формують

динамічну цілісну систему, розвиток якої нерозривно пов'язаний із трансформаціями в суспільно-політичному житті країни. Жанр має три основні типи подання інформації [34]:

- а) доповідні цитати;
- б) взаємна інтерпретація подій;
- в) виявлення художньо-публіцистичної сторони подій і даних.

Жанрова система має зв'язок між усіма своїми елементами. Хоча кожен жанр є незалежним, він є залежною частиною всієї системи. Є кілька питань, які впливають на форму створення журналістської інформації. Перше – це особистість журналіста, його професійна підготовка та досвід. По-друге, вимога часу.

Суспільно-політичний статус інтернет-видань обумовлений функціонуванням комплексної системи, що охоплює різні групи медіатекстів. Традиційно в межах цієї системи виокремлюють інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри.

Інформаційні жанри зосереджені на оперативному висвітленні нових, раніше невідомих фактів, що ґрунтуються на актуальних новинах, експертних думках та даних, які мають вагоме соціально-культурне значення. Завдяки своїй динамічності вони відіграють ключову роль у формуванні суспільної свідомості та орієнтуванні громадської думки. У спортивній журналістиці інформаційні форми домінують значно виразніше, ніж у медіасегментах, присвячених культурі чи мистецтву. Це пояснюється специфікою спорту як сфери з надвисокою щільністю подій, що потребують негайної фіксації. Серед найбільш затребуваних жанрів спортивної інформації виділяються замітка, репортаж, звіт, інтерв'ю, а також сучасні конвергентні формати, як-от відеосюжети та відеорелізи.

Аналітичні жанри посідають значне місце в структурі медіаконтенту, оскільки, подібно до інформаційних, відіграють вагому роль у моделюванні суспільної свідомості. Пріоритетом тут стає не стільки оперативне сповіщення

про факт, скільки його всебічна інтерпретація та оцінка. Через аналітичний інструментарій журналіст транслює власне ставлення до подій, здійснює їх детальний розбір, що дозволяє формувати ґрунтовні висновки, узагальнення або прогнозувати подальший розвиток ситуації. У контексті спортивної масової комунікації найбільш репрезентативними формами аналітики виступають стаття, коментар та аналітична бесіда.

Водночас художньо-публіцистичні жанри спрямовані на відтворення фактів, знакових подій та видатних особистостей спортивної сфери за допомогою документально-художніх засобів виразності. Головний акцент у таких матеріалах робиться на образності та емоційному впливі. Зокрема, у спортивному сегменті медіа серед цієї групи жанрів особливої актуальності набуває портретний нарис, що дозволяє глибше розкрити характер та життєвий шлях атлета чи тренера.

Можна згадати й інші підходи до поділу спортивних жанрів прийняті, наприклад, в західній спортивній журналістиці. Б. Розенталь виділяє три основні типи матеріалів з різних спортивних змагань: попередні (Advance stories), резюме (Game Summary) і постаналіз (Post-Game Analysis).

Глибоке розуміння жанрової природи журналістського твору ґрунтується на здатності автора поєднати професійну майстерність із чітким виконанням редакційного завдання. Теорія жанрів за своєю суттю є динамічною та багатогранною: вона безперервно еволюціонує, акумулюючи новий практичний досвід та трансформуючи застарілі підходи. Історична логіка розвитку медіа свідчить про те, що поява одних жанрових форм та поступове зникнення інших є природним процесом, адже жоден жанр не залишається незмінним у часі.

Сьогодні цифровізація зумовлює виникнення форматів, які не мають аналогів у традиційній пресі, радіо чи на телебаченні. Найбільш виразно ця жанрова дифузія та інноваційність проявляються саме в сегменті інтернет-ЗМІ. Мережевий простір не лише виступає майданчиком для новаторства, а й інтегрує динамічні візуальні образи, аудіосупровід та багатство мовних засобів у єдиний

конвергентний продукт. Трансформація жанрової палітри дозволяє медіа глибше висвітлювати гострі протиріччя та складні життєві колізії сучасності. При цьому розвиток медіамови відбувається через переосмислення традиційних форм: якщо репортажі та інтерв'ю стали класичними складниками контенту, то новітні екранні ігри, інтерактивні конкурси та різноманітні ток-шоу демонструють подальше розширення комунікаційних можливостей сучасних інтернет-платформ [21].

Одним із найбільш затребуваних інформаційних жанрів залишається замітка, що характеризується максимальною точністю, лаконізмом та високою швидкістю подачі матеріалу. Ключовими параметрами цього жанру є оперативність реагування на подію, стислість викладу та актуальність контенту для аудиторії. Такі публікації складають основу більшості спортивних онлайн-медіа, особливо у межах висвітлення перебігу різноманітних турнірів та змагань. Від інших журналістських форм замітка відрізняється мінімальним обсягом, що відповідає класичним уявленням про цей жанр як про стислу фіксацію факту.

У сучасній медіаіндустрії формат замітки активно використовується кросмедійними платформами, зокрема Telegram-каналами та сторінками в Instagram, що інтегровані в екосистему спортивних інтернет-медіа. Показовим є приклад ресурсу «Суспільне. Спорт», який через власний Telegram-канал дублює ключові новини з офіційного сайту у вигляді коротких повідомлень із гіперпосиланнями на розширені версії матеріалів. Така стратегія адаптована під запити користувачів, які прагнуть швидко отримати важливу інформацію в новинній стрічці, зберігаючи при цьому можливість перейти до детального вивчення повної статті за наявності часу та інтересу. Ще одним розповсюдженим жанром спортивної журналістики є анонси, головна мета яких коротко повідомити про певну подію, її час, місце проведення, мету, учасників тощо.

Анонс важливий, тому що він:

- 1) допомагає оцінити зацікавленість подією;

- 2) підтримує існуючі відносини за допомогою цінної пропозиції;
- 3) надає цінну інформацію про інтереси цільового ринку.

Звіт є ще одним інформаційним жанром спортивної журналістики, що в останні роки використовується все частіше. Це зумовлено низкою факторів, і особливо тим, що сучасний читач постійно кудись поспішає, займається кількома справами одночасно і здебільшого не має часу на читання великих репортажів чи аналітичних статей. Відповідно на допомогу йому приходять звіти, в якому дізнатися про результати головних спортивних подій, не витрачаючи багато часу, просто гортаючи новинну стрічку. «Основою будь-якого журналістського звіту є новина, факт, а не його інтерпретація» [5]. Іноді звіти можуть не мати заголовків, а матеріал починається з короткої інформації про те: що сталося, чому та в який спосіб – лід, або взагалі без нього якщо публікуються у певному тематичному розділі.

Одним з найчастіше використовуваних спортивними журналістами жанрів є репортаж, який є не просто інформаційним повідомленням, а й цілим сюжетом із ліричними відступами, та особистими враженнями і спогадами репортера, що дає читачеві змогу уявити себе на місці подій [28, с. 95].

Репортаж має великий вплив на глядачів або читачів, тому що вони самі стають активними учасниками події, беруть участь у діалозі із спортсменами та журналістами та висловлюють свою думку, критикують або оцінюють спортивну подію [15]. В репортажі на перший план виступає ставлення автора до події, явища, відбір даних. Він не виключає достовірності інформаційного жанру. Основним змістом є монолог людини, яка намагається донести до аудиторії конкретну інформацію та своє ставлення до неї.

Спортивним репортажам можуть бути властиві наступні характеристики:

- 1) патріотизм, що полягає у висловлюванні підтримки збірним, командам чи окремим спортсменам;

2) наслідування, що проявляється у ідентифікації читача із своїм кумиром серед спортсменів;

3) співчуття, що проявляється у переживанні за учасників змагань та переживанні за спортсменів у боротьбі, яку вони ведуть під час самого змагання.

Останнім часом поширеним жанром стали прямі репортажі з місця події. Для журналіста, це найкращий спосіб реалізувати духовний і творчий потенціал. Успіх роботи в кадрі – наявність масового мислення, пояснення складних речей, легке, активне, образне мовлення глядача. Глядач оцінює не лише гру, а й те, як інформація подається журналістом.

Часто репортери стикаються з тим, що читачі потребують розважального контенту, що може бути зумовлено також і впливом масової культури. Сучасні репортажі наразі не лише описують подію, а й аналізують, дають коментар. Такі репортажі стоять на межі двох жанрів (інформаційних та аналітичних), відповідно стають умовно аналітичними. Загалом спортивний репортаж і спортивний коментар постійно супроводжують один одного. На думку автора, це виникає під впливом тенденції інтеграції жанрів, що має місце в сучасній журналістиці.

У стандартному репортажі можна прочитати про успіхи та невдачі, переможців та тих, хто зазнав поразку. Однак є такі репортажі, в яких акцент робиться переважно на словах спортсменів, а не на їх діях під час змагання. Однією з вагомих частин репортажу є цитата. Репортери у своєму матеріалі часто наводять цитати гравців або тренерів. Наприклад, в згаданому вище репортажі наводилась цитата головного тренера української збірної з футболу Олександра Петракова: «Дуже добра атмосфера. Чесно скажу, у мене навіть сльози на очі накопили, мурашки пішли по шкірі. Дуже добре, що наша нація об'єдналася. Дякуємо українцям, що прийшли й підтримали, дякуємо німцям. Атмосфера була чудова, – сказав тренер» [26].

Важливим аспектом спортивного репортажу є оцінка самої події. Журналіст відповідає на запитання: Хто став переможцем? Як пройшло змагання? Які наслідки матиме перемога для команди чи окремого спортсмена?

Окремим сучасним інформаційним жанром можна виділити спортивні репортажі, які можуть забезпечити читача оперативною інформацією. Такі репортажі, що представляють собою текстову трансляцію змагання, все частіше можна побачити на спортивних сайтах. Подібні текстові трансляції дають аудиторії змогу в будь-який зручний для неї момент та з будь-якого місця отримати цікаву інформацію про певне спортивне змагання.

Коментатор виступає головним суб'єктом спортивного коментарю і є безпосереднім свідком подій. Глядач або слухач може дивитися, слухати або навіть читати про гру разом з коментатором. Основним змістом є монолог людини, яка намагається донести до аудиторії конкретну інформацію та своє ставлення до неї.

Окремим жанром можна виділити спортивний лист. Спортивний лист – це форма творчої документальної літератури чи журналістики, присвячена спорту, спортсменам чи іншим питанням, пов'язаним зі спортом. Журналіста, який пише про спорт, називають спортивним оглядачем.

Одним з основних жанрів є інтерв'ю. В журналістиці поняття «інтерв'ю» використовується як відомо в двох значеннях, а саме [2]:

- 1) як метод збору якоїсь інформації, на основі якої створюються інші журналістські матеріали;
- 2) як самостійний жанр журналістики.

Отож, можна сказати, що інтерв'ю – це бесіда, що проводиться по конкретному плану, де передбачається прямий контакт інтерв'юєра з опитуваним, і де запис відповідей проводиться або самим інтерв'юєром, або механічно. Найчастіше в спортивній інтернет-журналістиці такі інтерв'ю зустрічаються на платформі YouTube. Серед відомих українських спортивних

youtube-каналів можна виділити наприклад «ПРОФУТБОЛ digital», журналісти якого з початком повномасштабного вторгнення брали інтерв'ю не лише у спортсменів, а й у спортивних вболівальників, які наразі захищають країну.

Не можна також забувати про спортивний звіт, Він складається як підсумок проведених змагань та включає не тільки текстові, але й статистичну інформацію. Саме завдяки спортивному звіту оглядачі можуть вставляти цікаву інформацію про команду (скільки було зіграно матчем, відсоток виграшу, тощо), а тренер може коригувати тренування.

2.2. Основні тематичні напрями сучасного спортивного дискурсу

У процесі осмислення феномену спортивної журналістики важливо визначити місце, яке займає спорт у медіакомунікаційному полі. Для сучасного поняття «спорт» лише змагальної та розважальної компоненти недостатньо. На думку Сазонова Ю.О. [26] для того щоб якесь явище суспільного життя було позначене як «спорт», необхідне дотримання ще кількох умов, а саме [1]:

- 1) прагнення досягти максимально можливих результатів у різних видах фізичної та розумової діяльності;
- 2) наявність організованих змагань та особливих суспільних відносин, пов'язаних з ними;
- 3) громадське визнання результатів цих змагань як мають самостійну значимість.

Так, Р. Гатаулін пише про це так: «Головна проблема у спортивній журналістиці в сьогоднішніх умовах – проблема співвідношення змістовного елемента, тобто так званого літературного початку та економічних ознак, на які сьогодні в першу чергу змушені орієнтуватися всі ЗМІ у всіх тематичних та типологічних групах. Нестача контенту в спортивній журналістиці серйозно позначається на якості запропонованої інформаційної продукції, що пов'язане з

рейтингом, і, відповідно, фінансовими потоками від аудиторії реальної та потенційної до постачальника інформації» [8, с. 115].

Посилення економічного вектора у спортивній журналістиці має й інший аспект: значна частина медіаконтенту сьогодні фокусується не лише на атлетичних досягненнях, а й на аналізі спорту як високоприбуткової бізнес-індустрії. У деяких профільних виданнях обсяг матеріалів, присвячених комерційній стороні змагань, становить від 15% до 30%, що свідчить про глибоку інтеграцію економічного складника у тематичну структуру видань.

У сучасному медіапросторі спорт дедалі виразніше набуває ознак підприємницької діяльності. Цій трансформації сприяють як нові суспільні реалії, так і інструментарій новітніх медіакомунікацій. Зокрема, соціальні мережі, виступаючи масовими майданчиками для взаємодії, володіють колосальним рекламним потенціалом завдяки доступу до персоналізованих даних про споживачів. Спортивні клуби активно використовують ці можливості для стратегічного просування власних брендів і монетизації аудиторії.

Разом із тим, попри комерціалізацію та орієнтацію на бізнес-моделі, саме цифрові спортивні медіа демонструють найвищий рівень адаптивності до кризових явищ. Стійкість інтернет-ресурсів забезпечується передусім суттєвою оптимізацією витрат на виробництво та дистрибуцію контенту порівняно з традиційними каналами поширення інформації, що робить онлайн-сегмент найбільш життєздатним у мінливому економічному середовищі. Попри виразну комерціалізацію спортивної журналістики в сучасних медіареаліях, ідеологічний аспект її діяльності не втрачає своєї актуальності. Це стає особливо помітним під час проведення масштабних міжнародних форумів, де ключовим пріоритетом виступає національний престиж. У таких медіаконтекстах фокус уваги зміщується з економічних показників на результативність атлетів як уособлення успіху держави. Публікації концентруються на висвітленні спортивних здобутків, аналізі ефективності національних систем підготовки кадрів або ж, у

певних випадках, на демонстрації переваг ідеологічного та політичного устрою країни через призму її перемог на світовій арені. Таким чином, спорт продовжує слугувати потужним інструментом «м'якої сили» та засобом зміцнення державного іміджу в глобальному інформаційному просторі. Медіаексперт О. Мірошніченко зазначає, що спортивні телетрансляції, ймовірно, є останнім цінним активом телебачення, оскільки серіали перейшли у стрімінг, а кіно, музичні програми, студійні шоу та новини давно можна дивитися на різних інтернет-платформах. Як пише автор, «недаремно кабельні компанії пов'язують свої телеканали в пакети, щоб у навантаження до спорту продавати щось ще, що насправді глядачеві вже не потрібно» [18].

Крім того, експерт вказує на те, що через кілька років за право спортивних трансляцій змагатимуться не телеканали, а інтернет-платформи та стрімінгові сервіси: «Бізнес телекабелю, а з ним і телекомпаній без спорту посипляться. 82% користувачів заявили, що відмовляться від платного ТБ, якщо там не буде прямих спортивних трансляцій. О. Мірошніченко пов'язує свої прогнози з аукціоном на право трансляцій матчів американського футболу, який оголосила Національна футбольна ліга у США. На аукціон вперше, поряд із телеканалами, з'явилися й стрімінгові сервіси.

У вивченні спорту як медіакомунікаційного феномену принципово новим є сприйняття спортивних організацій та медіа, які донедавна розглядалися окремо. Сьогодні межі між ними розмиваються: «глобальні конгломерати, такі як Disney та Time-Warner, змішують медіа та спортивні холдинги у загальній стратегії розваг та дозвілля» [41, с. 9]. Іншими словами, наприклад, The Walt Disney Company належить компанія ABC Inc, яка контролює найбільший американський кабельний спортивний телевізійний канал ESPN (80% акцій).

У центрі уваги спортивних новин не тільки спорт і спортивна культура, а й усі події суспільного життя, пов'язані з ним. Ці події можуть мати економічний, політичний, культурний характер і водночас мати певне спортивне значення,

викликаючи інтерес аудиторії спортивних ЗМІ. Часто важко розрізнити, куди правильніше віднести якісь явища, які мають безпосереднє відношення до спорту, але які в основному існують за принципом іншої суміжної сфери суспільного життя. Це одне з питань, з яким часто стикаються журналісти.

Коли справа доходить до спорту, особливо великого міжнародного спорту, перед лицем низки проблем, відображених у спортивних ЗМІ, все стягується до політики. З одного боку, можна сказати, що політичне забарвлення спорту полягає в розширенні його інтеграційної функції, а основне завдання спорту – формування почуття національної ідентичності та національного престижу. А з іншого спорт використовується в політиці як інструмент налагодження відносин з іншими країнами.

Спектр думок з приводу взаємин спорту і політики, як зауважив дослідник В.Столяров, завжди коливається між двома протилежними полюсами: хтось вважає, що спорт не повинен мати нічого спільного з політикою («Спорт – поза політикою»), а хтось вважає, що спорт за своєю суттю завжди політизований. Особливо яскраво проявилися процеси політизації спорту у зв'язку з розвитком міжнародного олімпійського руху [16].

Однією з головних цінностей у спорті є вірність і відданість команді. Але лояльність до колективу легко перекласти і перенести на інші більш масштабні явища, а потім почати говорити про патріотизм і націоналізм. Націоналістичні настрої чи ідеології, які формуються або просуваються у спорті, часто називають «спортивним націоналізмом». Патріотизм, націоналізм, підкреслення любові до своєї країни чи нації проявляється у ведучих, знакових спортсменів і на подібних подіях в різних формах люблять фокусуватися спортивні новини.

Ключовим принципом, щоб певною мірою об'єднати всі попередні теми та усунути можливі протиріччя між ними, є дотримання принципу «рівних умов». Принцип «чесної гри» означає повагу до правил гри, повагу до опонентів, суддів та глядачів і не допускає шахрайства, підкупу, допінгу, домовлених ігор,

безпосередньо у змаганнях чи через ЗМІ. Але не лише «людський фактор» привертає увагу глядачів. Наприклад, постійно зростає інтерес до питання втручання держави та влади в спортивне життя. Система управління спортом різних країн значною мірою залежить від ступеня державного втручання в спорт, яке може проявлятися в різних формах: від простої законодавчої діяльності до прямого адміністративного втручання. Окрім законодавчого втручання держави та прямого фінансування спортивних справ, прояви неформального впливу державних та напівдержавних структур на спорт завжди привертали значну увагу ЗМІ, виходячи за межі існуючої офіційної моделі «втручання».

Раніше уряди ефективно використовували ЗМІ для розбудови нації, підтримки та мобілізації громадськості під час війни. Навіть без сильного впливу уряду Галтунг пише, що засоби масової інформації захоплюються владою, вони підсилюють звуки зброї, а не приглушують їх. І коли до них звертаються уряди, засоби масової інформації мають потужну здатність створювати ворога.

Ми спочатку вбиваємо людей розумом, а потім зброєю. Без сумніву, базові компоненти сучасної журналістики – цінності новин, опора на офіційні джерела, виробничі процедури, організаційні структури, потреба в аудиторії та прибутках – полегшують створення дискурсів конфлікту та війни, ніж співпраці та миру.

З точки зору будь-якого глобального медіаконгломерату, цінності продуктів і прибутків мають набагато більшу вагу, ніж справедливості та миру. Загалом, дослідження міжнародних новин показує, що медіа, як правило, пропонують мало суттєвої інформації про інші країни, крім зображень конфлікту. Натомість кадри новин зосереджуються на тому, як дії інших країн впливають на рідну націю, а не пояснюють події термінами, які могли б покращити міжкультурне розуміння.

Що стосується висвітлення ЗМІ війни та миру, перевага емпіричних досліджень показує, що у висвітленні міжнародних відносин ЗМІ дуже сприйнятливі до урядового управління новинами та демонструють чіткі моделі

націоналістичної упередженості під час міжнародних конфліктів. Дослідження також показали, що західні ЗМІ легко маргіналізують тих, хто виступає проти війни. Навіть висвітлюючи мирні переговори ЗМІ віддають перевагу дискурсу конфлікту.

Навіщо спорт, коли для більшості аудиторії спорт – це змагання: чим драматичніше й запекліше, тим краще?

Спорт виступає унікальним майданчиком для суспільної консолідації, оскільки він тісно інтегрований у повсякденність та нерозривно пов'язаний з етичними, політичними й соціальними викликами сучасності. Глобальна популярність спорту та величезні обсяги мовлення на численних медіаплатформах створюють широке «поле можливостей» для трансляції різноманітних змістів.

Важливою перевагою спортивного контенту в контексті міжнародної комунікації є його універсальність: він мінімально залежить від мовних бар'єрів чи рівня грамотності, що дозволяє спортивним програмам легко долати міжкультурні та державні кордони.

Змагальність у спорті принципово відрізняється від збройного конфлікту, тому азарт боротьби цілком може співіснувати з ідеалами мирного співжиття. Водночас не варто вважати, що панівні медійні наративи повністю визначають сприйняття людьми міжгрупових стосунків. Навіть критики спортивної індустрії визнають наявність у медіапросторі особливих ніш, де можливе просування мультикультурних цінностей та викликів системі поза політичними межами.

Якщо припустити, що ці дискурсивні простори здатні пропонувати альтернативні сценарії «миру» в загальному потоці медіаконтенту, постає питання їхнього змісту. Це зумовлює потребу у визначенні критеріїв, необхідних для формування гармонійних міжгрупових відносин через медіа. Аналіз праць із соціальної психології, конфліктології та міжкультурної комунікації дає змогу виокремити перелік атрибутів, що сприяють зміцненню миру. Хоча цей список

не охоплює технічні аспекти мирних переговорів, він пропонує базовий набір передумов, без яких неможливе утвердження стійкої культури миру. До них належать:

1) наявність спільної(их) мережі(й) і уявна потреба працювати разом у функціонально важливих заходах, спрямованих на спільні цілі. Тобто кооперативні міжгрупові стосунки сприймаються як помітні та корисні. Існування спільного членства в мережі також дозволяє окремим групам думати про себе на «вищому рівні категорійної інклюзивності таким чином, щоб зменшити міжгрупові упередження та конфлікти», не заперечуючи своє початкове членство в групі;

2) гуманізація індивідів у конкуруючій групі, щоб показати різноманітність точок зору в групі (диференціація та декатегоризація), а також визначити ключові подібності («дзеркальне відображення») з точки зору людських потреб і бажань у групах;

3) узаконення права іншого на існування, на участь, на іншу точку зору;

4) ставлення до іншого як до рівного, незважаючи на нерівні обставини;

5) високий ступінь упевненості або позитивного очікування, що інша буде поводитись передбачувано та добросовісно, щоб сприяти задовільному результату.

У міжкультурних або міжгрупових стосунках це часто відбувається через участь у ритуальній поведінці (тобто поведінці, яка відповідає встановленим правилам або нормам, спільним для соціальних груп і повторюється з часом).

Хоча найбільш захоплююче спортивне висвітлення – це те, яке зосереджується на інтенсивності кожного конкретного змагання, міжнародний спорт вимагає значної кількості функціональної співпраці, щоб досягти успіху. Комплексна мережа спортсменів, урядів, спонсорів, ЗМІ, організаційних комітетів, спортивних організацій та інших міжнародних спеціалістів (наприклад, у сфері безпеки) повинна працювати разом, щоб досягти спільної

мети: захоплюючих спортивних змагань. Звісно, спонукою до співпраці часто є як прибуток, так і любов до спорту. Незважаючи на це, у контексті медіа-спорту відносини міжнародної співпраці насправді є не винятковими, а рутинними, необхідними, складними та цікавими.

Ще один тип спільної мережі – це глобальна мережа вболівальників, які оточують, стежать, обговорюють і поділяють любов до кожного окремого виду спорту – незалежно від культурного чи національного походження. Розмір і охоплення цих транснаціональних фанатських формувань роблять їх міжкультурним явищем.

Розглянемо як сучасна війна вплинула на українську журналістику. Справді, рейтинг спортивних програм значно впав. Але всі знають: треба терпіти, чекати, боротися. У нинішній ситуації спорт може відвернути увагу від драматичних програм Сходу. Звичайно, важливу роль відіграє суспільство – здоров'я та оздоровлення. Крім того, це сприяє добробуту суспільства. Подивіться, як фанати збираються разом. Вони завжди воювали між собою, а тепер об'єдналися проти ворога. Багато з них пішли воювати, а ті, хто залишився, допомагали побратимам.

Щоб не втрачати професіоналізм та співробітників, більшу частину спортивних передач та редакцій було вирішено не зачиняти. Передачі, як і раніше, виходять щотижня, розповідають про те, що було, намагаються давати об'єктивну і чесну оцінку подіям.

Водночас футболу в програмі «ПроФутбол» більше говорять про кримінал в спорті, а не про гру. Але редакція вважає, якщо український футбол стане кращим, якщо ми спробуємо позбутися корупції, якою він заразився, і повести його в правильному напрямку, то серпень стане місяцем, коли стартують національні футбольні чемпіонати.

Тим часом представники інших видів спорту готуються розпочати змагання у своїх країнах, які закладають основи підготовки року. Цей час дуже

відповідальний. Проте в нинішній конфліктній ситуації в Україні спорт уже нежиттєздатний. Звичайно, на рівні національних груп він більш розвинений, але не в таких масштабах, як у мирний час. Дитячо-юнацький спорт у школі чи змагання між клубами заморожені. Це створює загрозу значного занепаду ігрової індустрії в найближчому майбутньому. Це поразка, з якою спортсмени живуть вже не один рік. Сьогодні Україна знаходиться під загрозою втрати цілого покоління гравців, які в майбутньому стануть джерелом таланту на зміну нинішнім лідерам. Іноді людина не знає, як вийти з ситуації. Навіть керівники команд та ентузіасти намагаються врятувати свій спорт.

Багато міжнародних ЗМІ, спілкуючись з українськими спортсменами, написали та опублікували багато яскравих історій про реальне життя наших спортсменів та їхніх родичів. Хайрайдер Андрій Проценко, який став бронзовим призером Чемпіонату світу, розповів про тренування з місцевими тренерами в окупованому Херсоні та труднощі, з якими йому вдалося втекти звідти через півтора місяці після початку війни. Ольга Лякова була шокована, коли дізналася про стареньку, яка померла від обмороження чи голоду вдома в Рубіжному Луганської області. Кожен представник збірної України в цьому змаганні робить свій внесок у досягнення спільної мети не лише в змагальному, а й у навчальному аспекті.

На сьогодні миротворчі організації не розглядали спорт як «простор» для розвитку дискурсу миру. Проте, враховуючи все більш економічну та рутинну залежність засобів масової інформації від зовнішніх джерел ідей для історій та характеристик – у новинах і спорті – для миротворчих організацій відкривається чудова можливість розробити історії, пов'язані зі спортом, які використовують атрибути, описані вище.

Активісти миру можуть заручитися підтримкою міжнародних спортивних федерацій у цій справі. Іншими словами, за певних зусиль з боку зацікавлених учасників, медіа-спорт має можливість внести «нові» типи історій, які можуть

вплинути на те, як ми думаємо про міжгрупові стосунки. Це не для того, щоб попросити спортивних журналістів писати менше історій про драми, захоплюючі спортивні змагання та гостру конкуренцію, а для того, щоб писати більше історій, які містять атрибути культури миру, які вже існують як частина медіа-спортивного комплексу.

Спортивні тексти зазвичай містять основну інформацію, таку як:

- 1) основні моменти гри;
- 2) назви команд, що беруть участь;
- 3) вид спорту;
- 4) рахунок або остаточний результат;
- 5) коли і де гра була зіграна.

Оскільки спорт обертається навколо драми змагань, освітлення однієї людини надає вашій історії людської сторони, з якою читачі можуть бути пов'язані.

Можна виділити такі типи спортивних історій:

1. Пряма історія гри

Найголовніша форма всієї спортивної новини, історія гри з прямим ходом – це стаття, яка використовує формат прямих новин. У статті узагальнюються основні моменти гри: яка команда виграла чи програла, остаточний рахунок та що зробив зірковий гравець.

У багатьох видах спорту використовується прямий ігровий сюжет, але спортивні оглядачі професійних спортивних заходів відмовилися від цього формату. Причина в тому, що телебачення вже показує гру повністю, і вболівальники зазвичай знають рахунок та основні моменти ще до того, як стаття потрапить до публікації на сайті.

2. Сюжетна гра

Сюжет художньої гри – улюблений інструмент професійних спортивних оглядачів, тому що він дає уболівальникам та читачам можливість подивитись під іншим кутом, ніж найяскравіші моменти, які вони бачили по телевізору.

Почавши з певного унікального ракурсу, автор переходить, наприклад, до опису біографії видатного тренера, а також того, що відбувалося у той час, коли він пережив цей незвичайний досвід.

І, як це часто буває в таких розповідях про ігри, він сягає результатів лише ближче до кінця матеріалу – і це нормально, тому що читачі не хочуть читати про рахунок, який вони вже знають.

Натомість історія дає їм іншу точку зору на гру та залучених до неї людей.

3. Профілі

Тоді як історія художньої гри висвітлює гру, профіль показує окремого людину. Ця людина може бути спортсменом-початківцем, що тільки підіймається кар'єрними сходами, або, можливо, впливовим тренером.

4. Прев'ю сезону та заключні історії

Кожному спортивному оглядачу потрібні превсезону та підсумкові статті у своїй колекції. Ці історії публікуються в той час, коли тренери та їхні команди готуються до майбутнього сезону або після його закінчення – чи це перемога чи поразка.

5. Стовпці

Колонка спортивного оглядача це місце, де спортивний оглядач ділиться своєю думкою. Іноді ці стовпці можуть містити повідомлення про те, що команда, гравець чи тренер не виправдовують очікувань. В інших випадках вони можуть написати про те, чи вони захоплюються командою, гравцем або тренером.

Улюблена тема – тренер, здатний привести слабку команду до несподіваного чемпіонства, або, можливо, гравець-аутсайдер, який демонструє незвичайну цілеспрямованість та командну роботу.

6. Програми дня матчу

Після пандемії багато клубів почали створювати більш складний цифровий контент для впровадження спортивних заходів.

Один з інноваційних прикладів походить від футбольного клубу Манчестер Сіті, який виробляє занурювальні, візуально приголомшливі програми для кожної гри.

7. Шана та подяка

Спортивні команди мають змогу працювати з абсолютними легендами, яким вони хочуть віддати шану – від зіркових гравців, які приєднались до них ще юнаками, до тренерів, які їх тренували, або власників чи спонсорів.

Наприклад, після смерті Дієго Марадони існував цілий ряд публікацій про його вплив на гру, від початку його кар'єри, як молодого гравця до чемпіона світу. Цікаво підійшли до цієї теми Sky Sports, які створили історію, повністю складену з фотографій за усі роки його життя.

8. Суспільство та політика

Соціальні та політичні питання стають все більш центральними у спортивній тематиці. Прикладом може слугувати матеріал від BBC, у якому детально розкривається історія руху Black Lives Matter у спорті. В ньому розповідається про те, як спортсмени використовують свою силу та статус протягом багатьох років, щоб протестувати проти расової несправедливості [34]. Матеріал документує, як рух Black Lives Matter поширився від кількох футбольних та баскетбольних команд до спортсменів та спортивних клубів по всьому світу.

9. Міжсезонні чутки та майбутні перемоги чи програти

Незалежно від того, який це спорт, щоразу, коли починається міжсезонна пауза починаються обговорення. Який гравець краще підходить тій чи іншій команді, яка команда планує підписати якого спортсмена тощо. Журналіст говорить про те, яка команда виграє, в той момент коли до змагання залишається ще місяць.

10. Заробітні плати спортсменів.

Суми контрактів завжди є широко обговорюваною темою, тому не дивно, що подібні публікації постійно з'являється в спортивних засобах масової інформації.

11. Прогнози на майбутнє.

Традиційна, старомодна спортивна журналістика висвітлювала події гри та індивідуальні виступи спортсменів. Люди з нетерпінням чекали отримання ранкової газети, щоб прочитати короткий зміст гри та проаналізувати результати коробки; однак часи змінилися. Люди не тільки більше не чекають, поки газету принесуть до під'їзду, а й взагалі не купують газету.

Основна причина спаду пов'язана з технологічним прогресом, який дає миттєвий доступ до кожної партії, моменту та відтворення через інтернет-сайти, публікації та блоги. Безумовно, вмираюча залежність від газети та друкованого слова спричиняє серйозні зміни у сфері спортивної журналістики; і існує ряд сил, які змушують преси зупинятися.

Найвпливовішим поштовхом до змін у сфері спортивної журналістики є еволюція технологій. Безсумнівно, ми живемо в суспільстві, яке бомбардується вибухом мас-медіа та вимогою швидшого доступу до інформації. Це підтверджується тим фактом, що, оскільки продажі газет і журналів продовжують знижуватися, відбувається величезне збільшення інтернет-сайтів. Інтернет зробив революцію у світі спортивної журналістики, надаючи миттєвий доступ через блоги, миттєві повідомлення, твіти, Facebook та безліч інших платформ. Зрештою, фактори підвищеної доступності та безпосередності змусили журналістів традиційних газет підкоритися новій системі або втратити свої позиції.

Крім того, завдяки розширеному доступу до спортивних подій через Інтернет, супутниковий зв'язок та інші досягнення в області технологій, просто огляд спортивних подій і результатів більше не є таким важливим для аудиторії.

Ще одна проблема сучасних тенденцій спортивних журналістів полягає в тому, що замість того, щоб зосередитися на наданні необхідної інформації, вони займають провокаційні позиції та спекулюють подробицями.

Безумовно, у зміні фокусу у сфері спортивної журналістики винне й суспільство. Бо, як суспільство, ми найбільше прагнемо до двох типів медіа-історій; ті, що пов'язані зі знаменитостями, і ті, які пов'язані з драмою. Тому арешти, бійки в клубах, домашнє насильство та позашлюбні стосунки професійних спортсменів, безсумнівно, викличуть наш інтерес і привернуть нашу увагу. Як доказ прагнення до цієї тенденції в журналістиці, саме цим суперечливим історіям приділяється найбільше уваги, вони завжди потрапляють до гучних заголовків.

Двома найбільш згубними наслідками змін, що відбуваються у сфері спортивної журналістики, є зниження точності спортивної журналістики та погіршення стосунків між журналістами та спортсменами.

Одним із результатів «пошуку історії, яка буде продаватися», є те, що журналісти часто повідомляють більше думок, ніж фактів. Нещодавнє опитування підтверджує «тенденцію, що спостерігається у ЗМІ по всьому світу, майже до гонки на дно з точки зору поверхневого вмісту в спортивних висвітленнях, зосередженого на особистостях, подіях та плітках, а не на серйозному контенті, і майже нічого на політичному, економічному та соціальних аспектах спорту».

Додатковою проблемою є відсутність занепокоєння журналістів, коли вони повідомляють некоректну інформацію. «У старі часи газет, якщо ви помилялися, ви повинні були написати виправлення в газеті наступного дня і піти в редакцію і пояснити, чому і як ви зіпсувалися. Це виправлення також з'явилося у вашому щорічному огляді. Єдиним наслідком сьогодні є відсутність довіри». Зрештою, існує багато занепокоєнь, які викликають почуття обурення та обережності, коли йдеться про останні тенденції спортивних репортажів у ЗМІ. Навіть якщо

журналісти повідомляють помилкову інформацію, чим більше сенсацій, тим більшу аудиторію залучає. Тому журналісти винагороджуються за швидке повідомлення, незалежно від точності.

Крім того, точність буде й надалі під загрозою, оскільки тепер журналістам доводиться конкурувати із незалежних від видань блогерами. Із поширенням громадянської журналістики межі щодо того, хто є репортером, а хто аудиторією, стали розмитими. Зрештою, приплив блогерів впливає на точність і довіру до традиційних професійних журналістів. Насправді, серйозні проблеми з точністю вже почали з'являтися, про що свідчить помилкове, передчасне повідомлення в Твіттері, в якому говорилося, що гравець НФЛ Кріс Генрі помер, хоча насправді він на той момент був ще живий.

Іншим аспектом, на який вплинули зміни в спортивній журналістиці, є рівень етики серед спортивних журналістів, які розповідають про особисте життя професійних спортсменів. Незважаючи на те, що спортивні журналісти продовжують повідомляти негативні історії про професійних спортсменів, вони нехтують усвідомленням наслідків своїх репортажів. Прагнучи першими повідомити історію або отримати розголос, журналісти назавжди заплямують образи професійних спортсменів.

Таким чином, сучасна спортивна журналістика, як власне і спорт, є перспективною нішею ринку міжнародного інформаційного обміну, який демонтує економічно-конкурентний потенціал, оскільки одночасно може бути представлений у різних медіа комунікаційних просторах та форматах. Поява цифрових медіа прискорила розвиток спортивної журналістики і призвела до модифікації старих жанрів. Журналісти виконують більше роботи, ніж раніше, і від них вимагається працювати швидше. Цифрові медіа дали можливість спортивним журналістам цілодобово публікувати оновлення, використовуючи різні платформи і змінюють базову модель подання новин.

РОЗДІЛ 3

СПОРТИВНИЙ ПОРТАЛ ПРО АМАТОРСЬКИЙ СПОРТ ТА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ: КОНЦЕПЦІЯ МЕДІАПРОЄКТУ

Медіапроект «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя», може бути представлена як комплексний медіаресурс присвячений популяризації здорового способу життя та аматорського спорту, як інноваційна цифрова платформа, що інтегрує класичну журналістику з новітніми технологіями року.

В основі розробленого медіапроекту лежить концепція спорту як універсального та доступного інструменту для досягнення цілісного фізичного й ментального благополуччя. На відміну від традиційних спортивних медіа, що акцентують увагу на професійних рекордах та комерційних аспектах індустрії, цей ресурс фокусується на аматорському сегменті та ідеї активного довголіття. Проєкт позиціонується не просто як класичне інформаційне джерело, а як динамічна мультимедійна екосистема, що інтегрує фізичну активність у повсякденний графік користувачів різних вікових категорій. Актуальність такої розробки продиктована кардинальною трансформацією фітнес-індустрії у 2025 році, де визначальними векторами стали тотальна діджиталізація, глибока персоналізація та соціальна взаємодія. Реалізуючи філософію «гармонії тіла та розуму», платформа пропонує конвергентний підхід: поєднання інтенсивних фізичних навантажень із релаксійними практиками, йогою та турботою про ментальну стійкість. Завдяки впровадженню інноваційних рішень, як-от AI-тренери та VR-технології, проєкт створює інклюзивне середовище для підтримки мотивації. Таким чином, медіаресурс трансформує сприйняття спорту, перетворюючи його з виснажливих тренувань на шлях до здоров'я та щастя, доступний кожному в будь-який час прямо у смартфоні.

Концепція медіапроєкту ґрунтується на широкому спектрі актуальних тематичних напрямів, розподілених за функціональними блоками:

Тренди та технологічне майбутнє: аналіз діджитал-трансформації фітнесу, використання штучного інтелекту для створення персоналізованих програм на основі генетики та біоритмів, а також впровадження VR/AR-технологій для віртуальних тренувань.

Медико-естетичний аспект: висвітлення впливу активності на якість життя, стан шкіри, обмін речовин та боротьбу зі стресом.

Адаптивний фітнес для різних груп: розробка контенту для людей віком 50+, спрямованого на підтримку мобільності суглобів та балансу.

Здоровий спосіб життя: цей тематичний напрям має інформаційно-просвітницький характер, спрямований на формування розуміння гармонії тіла та розуму, як основи ментального здоров'я.

Нові спортивні дисципліни: популяризація паделу, піклболу та олімпійського брейкінгу як засобів соціалізації та творчого самовираження.

Функціонально-технологічна ідея проєкту запланована як конвергентна медіаплатформа, що підтримує різні формати взаємодії. Наприклад, гібридні моделі тренувань, які передбачають поєднання домашніх онлайн-сесій із клубними заняттями для максимальної гнучкості користувача. Гейміфікація та мотивація спрямована на використання ігрових механік для утримання інтересу аудиторії та перетворення рутинних навантажень на захопливий процес. Кросмедійність дозволяє інтегрувати ресурс із соціальними мережами, з цією метою доданий до ресурсу функціонал інтерактивних кнопок («Дивитися зараз», «Підписатися») для миттєвого доступу до відеоконтенту.

Окремий акцент у проєкті зроблено на соціальному складнику – створенні середовища, де підтримка однодумців стає каталізатором успіху. Соціальна складова медіапроєкту розглядається не просто як додаткова функція, а як фундамент для побудови стійкої екосистеми аматорського спорту. Основна ідея

полягає у створенні «дискурсивного простору», де підтримка спільноти стає потужним каталізатором для досягнення амбітних цілей та тривалого успіху. Цей аспект реалізується через систему аматорських клубів та інші соціальні механізми, зокрема, формуванню цільових спільнот. Платформа сприяє створенню аматорських клубів навколо конкретних дисциплін (падел, піклбол, хайкінг), що дозволяє об'єднувати людей за спільними інтересами та рівнем підготовки. Клуби мають стати майданчиками для горизонтальної комунікації, де досвідчені учасники та початківці можуть обмінюватися практичними порадами, обговорювати техніку тренувань чи вибір спорядження. Розвиток таких клубів змінює загальну спортивну культуру, роблячи її більш інклюзивною та відкритою, що допомагає новачкам легше адаптуватися до активного способу життя. Портал сприяє розвитку масових соціальних проєктів, виступає організатором та медіапартнером для забігів, марафонів та челенджів, які об'єднують людей різного віку, зміцнюючи відчуття приналежності до великої спортивної родини.

Знайшовши партнера або групу для спільних тренувань, користувач отримує додатковий рівень мотивації, що є ключовим фактором для того, щоб не покинути заняття на початкових етапах.

Цікавим тематичним напрямом медіапроєкту є рубрика «Історія натхнення». Цей аспект реалізується через публікацію детальних кейсів реальних людей, які кардинально змінили свій спосіб життя, розпочавши регулярні тренування у зрілому віці. Головна мета розділу – руйнування вікових стереотипів, довести на реальних прикладах, що «ніколи не пізно» змінити життя на краще, а вік не є перешкодою для освоєння нових видів спорту чи покращення фізичної форми. Блок цього контенту трансформує медіаресурс із суто технічного посібника на живу платформу взаємної підтримки, де особистий досвід однієї людини стає дорожньою картою для успіху іншої. Через розповіді про успіхи звичайних людей (а не професійних атлетів) створюється ефект

досяжності мети, що є критично важливим для стимулювання мотивації новачків. Кейси охоплюють різні сценарії – від подолання наслідків малорухливого способу життя до історій про те, як підтримка спільноти допомогла пройти шлях від «абсолютного початківця» до учасника масових забігів чи аматорських турнірів. В історіях акцентується не лише на зміні зовнішнього вигляду, а й на покращенні психоемоційного стану: зниженні стресу, подоланні відчуття самотності та знаходженні нових сенсів через активність. Кожна історія супроводжується практичними порадами від самих героїв – як вони робили перші кроки, як долали спротив організму та як знаходили час у щільному графіку.

Для вікової категорії 50+ такі публікації стають джерелом візуалізації «активного довголіття», де герої виступають живим доказом ефективності програм з підтримки рухливості та балансу.

Таким чином, через інструменти соціальної взаємодії проєкт трансформує індивідуальні тренування у колективний досвід, де кожен учасник відчуває себе частиною прогресивної спільноти, орієнтованої на здоров'я та щастя.

Розділ «Wellness-супровід» (оздоровчий-супровід) у структурі медіапроєкту презентує перехід від вузькоспеціалізованого спортивного ресурсу до цілісної платформи з управління якістю життя. Це підкреслює ідею, що фізичне навантаження є лише частиною складного механізму оздоровлення. Відновлення розглядається як рівноцінний тренуванню етап, без якого неможливий сталий прогрес та збереження здоров'я. У межах проєкту цей блок включає:

- гігієна сну та боротьба зі стресом, детальні рекомендації щодо важливості якісного сну для нейронного та фізичного відновлення, а також аналіз того, як регулярні навантаження знижують рівень гормонів стресу;
- фізіотерапевтичні методи, огляди сучасних методик регенерації;

- догляд за тілом, контент, присвячений підтримці еластичності м'язів та здоров'я суглобів, що є критично важливим для профілактики травм у будь-якому віці;

- нутриціологія та енергетичний баланс, харчування в медіапроекті подається не через жорсткі дієти, а через інструменти розумного контролю та підтримки енергії для активного життя;

- гармонія тіла та розуму, окремий фокус Wellness-супроводу спрямований на психоемоційну стабільність. Цей тематичний напрям передбачає створення контенту, який допомагає сприймати спорт не як примус, а як задоволення, що сприяє виробленню ендорфінів та загальному відчуттю щастя.

Отже, медіапроект «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя» є цілісним цифровим продуктом, що виходить далеко за межі традиційного спортивного порталу (див. Додаток А). Завдяки використанню різноманітних журналістських жанрів – від оперативних заміток та порад до глибоких аналітичних оглядів та надихаючих історій успіху – ресурс формує комплексну базу знань. Застосування передових технологічних рішень (AI-тренери, VR-гейміфікація, кросмедійні платформи) дозволяє зробити цей досвід максимально інтерактивним та гнучким. У підсумку, проєкт успішно реалізує свою головну місію: формування нової культури здоров'я в сучасному суспільстві, де активність є природною, доступною та радісною частиною життя кожної людини.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що сучасний спорт постає як фундаментальний соціокультурний феномен, який виходить далеко за межі суто фізичного вдосконалення рухових навичок і трансформується у дієвий інструмент формування цілісної особистості та загартування волі. У системі життєдіяльності людини фізична культура займає стратегічне місце, оскільки здоровий та енергійний спосіб життя стає невід'ємною умовою щоденного графіку, сприяючи не лише зміцненню організму, а й підтримці ментального здоров'я та протидії депресивним станам. Спорт проникає в усі сфери соціуму, впливаючи на національні відносини, етичні цінності та спосіб життя, виступаючи при цьому унікальним «соціальним клеєм», здатним консолідувати націю навколо спільних ідей успіху та досконалості значно ефективніше за політичні чи релігійні інститути. Економічне значення спортивної індустрії проявляється у підвищенні якості людського капіталу, пролонгації активного довголіття та створенні масштабного ринку підприємництва, що генерує стабільні податкові надходження та стимулює суміжні галузі, такі як туризм.

Історіографічний аналіз спортивного дискурсу свідчить про його складну міждисциплінарну природу, де змагальна активність тісно контактує з науковим, педагогічним, юридичним та політичним дискурсами, часто запозичуючи мілітарну метафорику та агональні стратегії боротьби. Процес інституціоналізації спорту, що розпочався в епоху Відродження і сягнув піку в XIX столітті з відродженням Олімпійських ігор, зумовив остаточне закріплення спортивної журналістики в структурі масових комунікацій. Сучасний медіаспорт постає як культурний сплав спорту з комунікацією, де завдяки технологічним можливостям телебачення та цифрових платформ трансляція змагання набуває

гедоністичної та естетичної функцій, перетворюючись на видовищну подію із захоплюючим сюжетом. При цьому в умовах українського медіаринку спостерігається чітка трансформація: пріоритет ідеологічного впливу поступається місцем ринковим механізмам, де ключовим орієнтиром стає рентабельність та генерація прибуткового контенту.

Цифрова трансформація медіасередовища призвела до суттєвого переосмислення жанрово-стильової парадигми спортивних видань, оскільки традиційна теорія жанрознавства вже не повною мірою встигає за динамічними модифікаціями контенту. Сучасна жанрова система в інтернет-медіа базується на поєднанні інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних форм, де ключовим критерієм виступає оперативність та цільове призначення матеріалу. Інформаційні жанри, такі як замітка, звіт, анонс та інтерв'ю, домінують у спортивному сегменті через надвисоку щільність подій, що потребують негайної фіксації. Зокрема, замітка стала основою для кросмедійних платформ, таких як Telegram-канали та Instagram, де лаконізм та швидкість подачі інформації відповідають запитам аудиторії, що прагне миттєво отримувати новини. Водночас аналітичні жанри забезпечують глибоку інтерпретацію фактів, а художньо-публіцистичні форми, зокрема портретні нариси, дозволяють розкрити особистість спортсмена через документально-художні засоби виразності. Таким чином, розвиток медіамови через інтеграцію візуальних образів та аудіосупроводу створює нову мультимедійну екосистему, яка не лише інформує, а й формує сучасну культуру здоров'я в глобалізованому мережевому суспільстві.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що розроблений медіапроект «Спортивний портал: екосистема аматорського спорту та здорового способу життя» є цілісним цифровим продуктом, який інтегрує класичні засади журналістики з новітніми технологічними рішеннями для формування нової культури здоров'я в сучасному суспільстві. В основі

роботи лежить глибокий аналіз жанрової трансформації інтернет-ЗМІ, де традиційні інформаційні форми, такі як замітки та репортажі, адаптуються до вимог оперативності та стислості, особливо в контексті висвітлення динамічних спортивних подій. Дослідження підтверджує, що сучасна система медіакомунікацій вимагає синергії інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрів, де на зміну сухому переліку фактів приходить глибока інтерпретація, аналіз спорту як бізнес-індустрії та емоційно насичені портретні нариси, що розкривають особистість. Особлива увага в проєкті приділена переосмисленню ролі спорту в житті сучасної людини: він презентується не лише як сфера професійних досягнень, а як доступний інструмент для підтримки фізичного та ментального благополуччя через філософію «гармонії тіла та розуму». Актуальність медіаресурсу зумовлена стрімкою діджиталізацією та персоналізацією фітнес-індустрії, де впровадження AI-тренерів, використання VR/AR-технологій для гейміфікації тренувального процесу та застосування кросмедійних платформ (зокрема Telegram та Instagram) стають базовими умовами конкурентоспроможності. Проєкт виходить за межі суто спортивного мовлення, пропонуючи комплексний Wellness-супровід, що включає науково обґрунтовані рекомендації щодо нутриціології, гігієни сну, практик mindfulness та методів фізіотерапевтичного відновлення. Соціальна значущість розробки реалізується через створення інклюзивного середовища та активних аматорських спільнот, де підтримка однодумців стає ключовим каталізатором успіху. Окремий ідеологічний акцент на «Історіях натхнення» реальних людей, які розпочали свій шлях у спорті у зрілому віці, дозволяє руйнувати вікові стереотипи та стимулювати мотивацію новачків, демонструючи переваги активного довголіття. Важливо, що попри виразний економічний складник і розвиток спорту як бізнес-моделі, медіапроєкт зберігає свою місію як інструмент «м'якої сили», популяризуючи національний престиж, ідеї миру та міжкультурного діалогу через універсальну мову спортивної боротьби. Таким

чином, результатом кваліфікаційної роботи є створення інноваційної медіаекосистеми, яка завдяки поєднанню журналістської майстерності, соціальної відповідальності та високих технологій забезпечує всебічну підтримку здоров'я та щастя сучасної людини в глобалізованому цифровому просторі.

Перспективи подальшого розвитку досліджуваної тематики вбачаються у глибшому вивченні інтерактивних можливостей спортивних медіа як інструменту залучення молоді до активної громадської діяльності та популяризації регіональних ініціатив. Спортивна медіакомунікація у поєднанні з сучасними цифровими інструментами, такими як мобільні додатки та персоналізовані розсилки, здатна не лише інформувати про події, а й створювати стійкі соціальні мережі, що базуються на спільних цінностях самовдосконалення та національної єдності. Враховуючи стрімку еволюцію медіаринку, критично важливим стає подальший моніторинг трансформації журналістських стандартів в умовах штучного інтелекту, що дозволить зберегти етичну складову та професійну якість спортивного контенту. Таким чином, запропонований проєкт закладає теоретичний та практичний фундамент для створення якісно нового інформаційного продукту, який відповідає запитам цифрової епохи та сприяє загальному оздоровленню нації через розвиток сучасної медіакультури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барко Г. Жанрова палітра матеріалів у спортивних програмах та новинах спорту на українському телебаченні. *Редакційна колегія*. 2021. № 3. С. 71–89. URL: https://web.znu.edu.ua/NIS/__tom_-2013.pdf#page=71.
2. Белезюк С. Перспективи розвитку спортивної журналістики: нові технології. *National aviation university*. 2021. №5. С. 45–47. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/49996>.
3. Бондар А., Мамай В. Особливості висвітлення фізичної культури і спорту в інтернет ресурсах. *Збірник наукових праць Харківської державної академії фізичної культури*. 2016. №3. С. 75–78.
4. Борисевич Л., Жукова І. Фізична культура і спорт як важливий фактор зміцнення здоров'я молоді. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/24267/1/19.pdf>
5. Варич М. Розвиток жанру звіту на сторінках української періодики: сучасний етап та нові підходи у подачі матеріалів. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2013. Т. 53. С. 60–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2013_53_1.
6. Волкова К. Спортивна преса як структурний елемент журналістики. *Національний авіаційний університет*. 2021. № 5. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/50077>.
7. Гаврилюк О. Інтернет–скрипт як новітній різновид спортивного репортажу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. Київ : Логос, 2010. С. 62–69.
8. Гатаулін Р. Система спортивної журналістики в умовах глобалізаційної трансформації мас-медіа. *Вектор науки Тольятинського государственного университета*. 2014. № 3. С. 113–116.

9. Гелецкий В. Теорія фізичної культури і спорту : навчальний посібник. Київ : КНУ, 2008. 342 с.
10. Гусєв А. Історія та функціонально-типологічні особливості української медіакомунікації : дис... канд н. соц. ком: 27.00.04 – теорія та історія журналістики. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. Дніпропетровськ, 2016. 194 с.
11. Дутчак М. Спорт для всіх як соціальна система. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів : ЧНПУ, 2009. С. 13–19.
12. Зильберт А. Спортивний дискурс: точки перетину з іншими дискурсами (проблеми інтертекстуальності). *Мова, свідомість, комунікація*. Київ : АМК, 2001. Вип.19. С. 103–112.
13. Іващенко Т. «Деякі особливості перекладу фахових текстів спортивної тематики». *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2014. С. 265–270.
14. Ковальов В. Спорт, фізична культура та здоров'я. *Наукові записки Київського національного університету ім. Т. Шевченка*. 2011. Вип.11, ч. III. С. 214–218.
15. Колупаєва О. Специфіка висвітлення спортивного репортажу (за матеріалами сайту korrespondent.net). *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки*. Випуск 44. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. 378 с.
16. Куріцин В. Стисла історія спортивної журналістики. URL: <http://prochтение.ru/internet/2399>.
17. Круцевич Т. Ю., Пангелова Н. Є. Фізичне виховання як соціальне явище. URL: <http://ephsheir.phdpu.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/4523/2%20>

18. Локшина П., Грисюка П. Особливості спортивної журналістики в Україні: історія становлення, проблеми та основні тенденції розвитку. *Обрії друкарства*. 2024. Вип. 1(15). С. 30–40.
19. Левицький Р. Висвітлення спортивної тематики на запорізьких телеканалах. Редакційна колегія. 2021. №11. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34035/1/OD-2014-3_210-219.pdf
20. Майстерність ротації. Колос у Ковалівці дотиснув Верес. URL: <https://sport.ua/uk/news/601812-masterstvo-rotatsii-kolos-v-kovalevke-dozhal-veres>.
21. Неймовірний камбек врятував Евертон Миколенка віл вильоту з АПЛ: відеоогляд URL: https://sport.24tv.ua/neymovirniy—kambek—vryatuvav—everton—mikolenka—vil—vilotu—apl_n1983397.
22. Отюський А. Спортивна журналістика: добірка матеріалів. 2021. №6. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/84076/1/Otiuskyi_bac_rob.pdf
23. Сазонова Ю. Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація. Редакційна колегія. 2021. №8. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/425>.
24. Сазонова Ю. Спортивна журналістика України: провідні персоналії та основні газетно-журнальні видання (XIX–XXI ст.). Редакційна колегія. 2020. №7. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/381>
25. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / [за ред. Ю. Бідзілі]. Ужгород : Закарпаття, 2007. 224 с.
26. Сазонова Ю.О. «Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація» Монографія. Миколаїв : АМО, 2021. 276 с.
27. «Сльози на очі накопилися, мурашки по шкірі» – Петраков про звиягу України над Борусією. URL: https://sport.24tv.ua/slozi-ochi-nakotilis-murashki-shkiri-petrakov-pro-zvityagu-ukrayini_n1977916.

28. Снятков К. Комуникативно-прагматичні характеристики телевізійного спортивного дискурсу: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.00.02. Дніпро : ДНУ, 2008. 18 с.
29. Супрун В. Спортивна журналістика в сучасному медіадискурсі України. Українська мова і література. 2020. №19. URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/3895/1/tnu.in.ua_philo_%D0%A1%D1%96%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C_2022.pdf#page=196.
30. Шевченко зустрівся з вихованцями київського Локомотиву: яскраві фото. URL: https://sport.24tv.ua/shevchenko-zustrivsyia-vihovantsyami-kiyivskogo-lokomotivu-yaskravi_n1983140.
31. Шпакова О. Особливості інтернет-журналістики на прикладі «Sport.ua», «Football.ua» та «UA-Футбол». URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/zbirniki/fszmk/program_5b8d0351f415f.pdf
32. Як висвітлювати новини спорту: рекомендації експертів IMI, 2021. URL: <https://imi.org.ua/advice/yak-vysvitlyuvaty-novyny-sportu-rekomendatsiyi-ekspertiv-imi-i40567>.
33. Як дебютанти принесли Україні першу перемогу у 2022 році на футбольному полі». URL: https://sport.24tv.ua/yak-debyutanti-prinesli-ukrayini-pershu-peremogu-2022-rotsi-futbolnomu_n1977907.
34. Badenhause K. Why ESPN Is Worth \$40 Billion As The World's Most Valuable Media Property. *Forbes*. 2012. November, 9.
35. Billings A., Butterworth M., Turman P., Communication and Sport: Surveying the Field. London: SAGE Publ., 2017. 384 p.
36. Boyle R. Sports Journalism: Changing journalism practice and digital media R. Boyle. *Digital Journalism*. 2017. Vol. 5, iss. 5. P. 493–495.
37. 113Hutchins B., Rowe D. Digital Media Sport: Technology, *Power and Culture in the Network Society*. New York : Taylor & Francis, 2013. 274 p.

38. Maguire J. The global media sports complex: key issues and concerns. *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics*. 2011. Vol. 14, iss. 7–8. P. 965–977.
39. Morgan C. The role of the media in sport. *Journal of Biosocial Science*. 1981. Vol. 13, iss.7. P. 23–27.
40. Osasuna - Барселона онлайн трансляція матчу. URL: <https://www.ua-football.com/ua/live/match/92675-osasuna-barselona>.
41. Vogan T. *ESPN: The Making of a Sports Media Empire*. Chicago : University of Illinois Press, 2015. 246 p.
42. Wenner L., Billings A. *Sport, Media and Mega-Events*. London : Routledge, 2017. 288 p.
43. Yang L. The combination of sports and media and the development of sports media. Dr. Diss. Thesis. US : Fudan University, 2004. 371 p.

ДОДАТОК А

МЕДІАПРОЄКТ «СПОРТИВНИЙ ПОРТАЛ: ЕКОСИСТЕМА АМАТОРСЬКОГО СПОРТУ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ»

СПОРТИВНИЙ ПОРТАЛ

Здоровий Спосіб Життя та Аматорський Спорт

ПІДПИСАТИСЯ

ДИВИТИСЯ ЗАРАЗ

Чому спорт – це більше, ніж просто тренування

Краса та Здоров'я Шкіри

Активний спосіб життя покращує не лише фізичну форму, але й стан шкіри. Спорт стимулює кровообіг, сприяє оновленню клітин та є потужним засобом боротьби зі стресом.

Збереження Молодості

Регулярні фізичні навантаження допомагають зберегти молодість і здоров'я, знижуючи ризик хронічних захворювань, зміцнюючи імунітет та значно покращуючи загальну якість життя.

Тренди фітнесу 2025: що зараз у моді?

Світ фітнесу постійно розвивається. У 2025 році основний акцент робиться на технологічності, індивідуальному підході та ефективності для зайнятих людей.

Гаджети та II

Розумні годинники та браслети тепер не просто моніторять здоров'я, а пропонують персоналізовану підтримку тренувань на основі штучного інтелекту.

Персоналізація Тренувань

Новий рівень ефективності досягається завдяки тренуванням, розробленим з урахуванням генетики, біоритмів та унікальних потреб організму кожної людини.

Гібридні та HIIT

Для людей з обмеженим часом популярність набирають короткі, високоінтенсивні тренування (HIIT, Табата) та змішані, гібридні формати, які поєднують різні дисципліни.

Нові види спорту, що підкорюють світ

→ Падел

Динамічна гра на стикку тенісу та сквошу, що стрімко набирає популярності серед зірок та бізнесменів за свою соціальність та легкість освоєння.

→ Піклбол

Спорт для всіх вікових категорій, що поєднує елементи бадмінтону, тенісу та настільного тенісу. Улюблений багатьма відомими особистостями за низький ризик травм.

→ Брейкінг

Олімпійська дисципліна, що об'єднує акробатику, танцювальне мистецтво та спорт. Це унікальний вияв сили, гнучкості та творчості.

→ Хайкінг та Функціональний Фітнес

Популярні тренди для душі та тіла — від челенджів у горах до функціональних тренувань з елементами йоги та танцю, що покращують загальну

Аматорський спорт: як почати і не кинути

Поради для вдалих перших кроків

- Оберіть вид спорту, який приносить вам задоволення, а не лише користь.
- Встановіть реалістичний графік тренувань, забезпечуючи регулярність.
- Використовуйте принцип фітнес-гейміфікації для підтримки інтересу та досягнення цілей.
- Знайдіть партнера або групу для спільних тренувань.

Ключ до Довгострокового Успіху – Відновлення

Не менш важливим, ніж саме тренування, є правильне відновлення та догляд за тілом. Включіть у свій графік масаж, використовуйте переваги кріотерапії та не забувайте про ментальне здоров'я через медитацію.

- ❑ **Мотивація:** Пам'ятайте, що найважче — це почати. Регулярність невеликих кроків важливіша за разові виснажливі навантаження.

Спорт для всіх вікових категорій: активне довголіття

Підтримка Рухливості

Фітнес-програми для людей 50+ спрямовані на збереження гнучкості, сили та здоров'я суглобів, що є основою активного довголіття.

Особливості Тренувань

Основний акцент робиться на вправи для покращення балансу, кардіотренування низької інтенсивності, йогу та аквааеробіку для зменшення навантаження на суглоби.

Історії Натхнення

Ми покажемо реальних людей, які довели, що ніколи не пізно змінити своє життя на краще, розпочавши заняття спортом у зрілому віці.

Здоровий спосіб життя: харчування, сон і ментальне здоров'я

Сон та Стрес

Регулярні фізичні навантаження значно покращують якість сну та знижують рівень гормонів стресу, забезпечуючи повноцінне відновлення організму.

Контроль Харчування

Фокусуйтеся на додатках для контролю харчування та гідратації, які допомагають підтримувати оптимальний баланс поживних речовин для енергії та відновлення.

Гармонія Тіла та Розуму

Поєднання фізичних навантажень з практиками mindfulness та йогою дозволяє досягти справжньої гармонії, зміцнюючи не тільки тіло, але й ментальну стійкість.

Технології та спорт: майбутнє вже тут

Цифрова трансформація кардинально змінює підхід до тренувань, роблячи їх більш доступними, захоплюючими та ефективними.

“

Онлайн-Тренування та Гібриди

Онлайн-платформи та гібридні формати, що поєднують домашні та клубні тренування, стануть домінуючим трендом 2025 року, забезпечуючи максимальну гнучкість.

“

VR/AR для Мотивації

Використання віртуальної та доповненої реальності (VR/AR) перетворює тренування на гру: віртуальні пробіжки мальовничими місцями та ігрові симуляції підвищують залученість та мотивацію.

“

ІІ-Тренер у Смартфоні

Автоматизація фітнес-клубів та впровадження персональних ІІ-тренерів дозволяє отримувати високоякісні індивідуальні рекомендації в будь-який час прямо у вашому смартфоні.

”

Спільнота та спорт: разом до нових вершин

Спільні тренування, змагання та підтримка однодумців – це потужний каталізатор для досягнення амбітних цілей у спорті. Сила в єдності.

Любительські Клуби

Розвиток аматорських клубів змінює спортивну культуру, створюючи сприятливе середовище для новачків та досвідчених спортсменів.

Масові Заходи

Соціальні проекти та масові спортивні події (марафони, забіги) об'єднують людей різного віку та фізичної підготовки.

Історії Успіху

Надихаючі історії про те, як підтримка спільноти допомогла людям пройти шлях від абсолютних новачків до справжніх чемпіонів.

СПОРТ ДОСТУПНИЙ КОЖНОМУ!

Приєднуйтесь до нас: спорт — це ваш шлях до здоров'я та щастя.

[ПОЧАТИ ЗАРАЗ](#)[НАШІ СОЦМЕРЕЖІ](#)